Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP | *75. évfolyam, 21. szám* ■ *2010. május 23.* ■ *Pünkösd ünnepe* | Ára: 250 Ft

„Pünkösd a *nagy cezúra* (záróvonal) ünnepe, alkalma is. Annak az eseménye is, hogy valami végérvényesen lezárult, és valami egészen más kezdődik.”

Pünkösdi prototípus ➠ *2. oldal*

„Gyülekezeteinket is arra buzdítjuk, hogy gondolják át, milyen rendezvényekkel készülhetnének 2017-re, emellett pedig hordozzák imádságban az addig előttünk álló időszakot is. Ezért – jelképes zászlóbontás gyanánt – minden lelkészi hivatalba kiküldtünk egy plakátot, illetve egy pünkösd ünnepére ajánlott Oratio oecumenicát.”

Visszaszámlálás 2017-ig ➠ *4. oldal*

„Szeretném, ha a jövőben honlapunk a multimédiás funkció felé bővülhetne.”

Interjú az evangelikus.hu szerkesztőjével ➠ *15. oldal*

Jöjj, égi szent láng… ➠ *2. oldal*
Kell-e a Bibliának cégér? ➠ *4. oldal*
Könyv a liturgiáról ➠ *7. oldal*
Kirchentag Münchenben ➠ *8–9. oldal*
Nemzetiségi oldalak ➠ *6. és 10. oldal*
Pünkösd jelképei ➠ *11. oldal*

Pünkösd (görög szóval *pentekoszté,* vagyis az ötvenedik nap Krisztus feltámadása után) a Szentlélek kiárasztásának az ünnepe és így az egyház születésnapja. A korai kereszténység számára ez csupán a húsvéti időszak lezárása volt. A 3–4. század fordulóján a kelet-szíriai és a palesztinai egyházban ezen a napon ünnepelték Jézus mennybemenetelét, míg Jeruzsálemben a mennybemenetel mellett a Lélek kitöltésére is emlékeztek. A 4. évszázad végén azonban pünkösd már egyedül a Szentlélek eljövetelének – önálló – ünnepe. Fejlődésének egy bizonyos szakaszában nyolc napon át emlékeztek meg róla. A mai gyakorlat szerint az ünnep két napra zsugorodott.

Ezen a Finnországban készült kisplasztikán a kereszthalált vállaló Jézusról tanúbizonyságot tévő tanítványok feje fölötti lángnyelvek a Szentlélek kitöltését jelzik.

A legfontosabb ünnep?

■ Ribár János

Játsszunk el a gondolattal, tegyük fel a kérdést: az üdvtörténeti ünnepek közül melyik a legfontosabb?

Csak a biztonság kedvéért jegyezzük meg: a kereszténység hagyományosan három üdvtörténeti ünnepet tart számon. Ha az időrendiség logikáját vesszük figyelembe, akkor első a karácsony, az inkarnáció, a megtestesülés ünnepe, vagyis Jézus Krisztus születésének ünnepe. A második üdvtörténeti ünnep már a fájdalmas utolsó előtti fejezet, vagyis a nagypéntek, az Úr Jézus keserves kín- és kereszthalála (*Mel Gibson* szerint is nagyon brutális volt). A feltámadás ünnepe mégis mindent jóra fordít, mégsem a katasztrofális vereségbe torkollik egy lelki értelemben finom ügy, hanem a valószínűtlen fordulat szerint történelmi távlatokat nyitó folytatás következik. De csak azért, mert volt az a bizonyos ötvenedik nap és annak eseménye, volt – görögül – a *pentekoszté,* amelynek magyar megfelelője a *pünkösd* szó.

Három gyönyörű ünnep. Három üdvtörténeti ünnep, ami azt jelenti, hogy ezeknek a történelmi eseményeknek közvetlen hatásuk van az örök életünkre. De melyik a legfontosabb a három közül? Az első reflexió bárki részéről alighanem az, hogy felesleges és értelmetlen a kérdés felvetése. Mert hát egyik sem lehetséges a másik nélkül. Mégis mérlegeljünk egy kicsit. Hátha mégis a Lélek juttatta eszünkbe ezt a kérdést, és hátha megvan a kérdésfeltevésnek a spirituális jelentősége, például gyülekezeti hitéletünkre vagy egyéni hitéletünkre nézve!

Kétségtelen, a kedves és meghatók és hangulatos, csillagszórós és gyertyafényes karácsony nélkül nem is lenne semmiféle folytatás. Isten érthetetlen döntése a fontos: Isten Fia megszületett, belépett ebbe a sötét világba, hogy fényt és üdvösséget hozzon. Ez történelmi tény – most nem érdekelnek bennünket a mindig mindent megkérdőjelezők, csak az a tény érdekel, hogy a történelmi következményből vissza lehet következtetni: Isten Fiának meg kellett érkeznie ebbe a világba. Hagyjuk magukra az illúziórombolókat – mi csak az ünnepek fontossági sorrendjén töprengünk. Történelmi eseményről van szó, amelynek nem ismerjük minden mozzanatát, de a lényeget tudjuk Mátétól és Lukácstól. Talán a karácsony a legfontosabb?

S lehet-e eléggé értékelni a nagyhét drámai eseményeit? Jézus céltudatosan bevonul a békétlen városba, és elszenvedi a megalázó letartóztatást, kínzást, Heródest, Pilátust, de a tagadó Pétert, a gyáva tanítványokat is. Megrendülten csodálkozunk rá, hogy a Názáreti nem „disszidált” még idejében. Az utolsó vacsora hangulata lassan elszállt a gecsemánéi éjszakában, és egyszer csak egy pokoli eseménysorozat, ördögi tánc kezdődött Jézus körül, egészen addig, amíg el nem mondta mind a hét szavát a kereszten, és végül összetört és átszögezett testéből az Atya kezébe tette le a lelkét. Sőt a János szerint leírt *„Elvégeztetett”* a mi megváltásunk perfektuálását, tökéletességét jelentette. Talán a nagypéntek és a feltámadás ünnepe a legfontosabb?

Kérdésfeltevésünkkel egy nagyon lényeges szempontra szerettük volna felhívni a figyelmet, és ez nem a fontosság kérdése, hanem egy különös titokzatosságé. Szemlélve a kedves karácsonyt, a drámai passiót és az ígéretes feltámadást azt állapíthatjuk meg, hogy olyan események, amelyek – őszinte nyitottsággal olvasva és hallva őket – hatottak ránk, és talán egy kicsit még jobbá is tesznek bennünket. De aztán az ünnepek múltával megyünk tovább életünk döcögős útján, talán olyan érzéssel, hogy jó volt és szép volt ünnepelni, kár, hogy elmúltak az ünnepi napok. Szép volt a havas karácsony, és lélekemelő volt a passió és a tavaszi feltámadás. Ráláttunk az eseményekre. Körülcsobogtak bennünket.

De valami egészen más történhet pünkösdkor! A karácsony és a húsvét ünnepi valósága köröttünk csobogott, s nem tagadjuk, hogy hatott ránk, de egészen más a pünkösd. Mert elsősorban bennünk történhet valami. Nem belőlünk, de bennünk! Körülvett a karácsony hangulata, megrázott a nagypéntek, és reménységet ébresztett a feltámadás, de pünkösdkor áradhat lelkünkbe, belénk a Lélek, az Isten Lelke. Történhet bennünk valami nagyon szép, valami nagyon fontos. Belülről átalakulhatunk, újjászülethetünk, megváltozhatunk, önmagunk fölé emelődhetünk, egészen más lélek lakozhat bennünk, radikális és forradalmi változást élhetünk át.

Nem, sajnos receptje nincs, se metodikája, miként történhet ez meg, se kikényszerítő törvénye, csak földhözragadt, megfáradt, megszomorodott lelkünk éhezi, szomjúhozza ezt a drága élményt, és várakozunk türelemmel, hogy egyszer – és újra – velünk is megtörténhet, hogy kiárad a Lélek.

Abban a pillanatban megtörtént ez, amikor ki tudjuk mondani a tiszta hitvallást, hogy Jézus a Krisztus. S csak azért a pünkösd a legfontosabb, mert bennünk történt meg az üdvtörténelem páratlan eseménye, amelynek csodálatos kisugárzása lehet bárki felé. A legfontosabb, mert bennünk az üdvtörténelem. S ennyi szubjektivitás megengedhető, mert akkor már mienk a szent karácsony és az áldott nagypéntek és a feltámadás ünnepének minden mozzanata.

Missziói nap az egyházkerületekben

Salgótarján

Az Északi Egyházkerület hajója a Salgótarjáni Városi Sportcsarnokban horgonyzott le május 15-ére, hogy a kerület hat egyházmegyéje közösen átélhesse, mit is jelent Krisztus jelenlétében, a biztos, védett kikötőben lenni. A sportcsarnok hajóra hasonlító formája és a színpadon lévő hárométeres horgony valóban arra emlékeztette a nyolcszáz résztvevőt, hogy a Krisztus körüli egybegyülekezés nemcsak a vele való kapcsolatunkat erősíti, de egymáshoz is segít közelebb kerülni.

FOTÓ: HORVÁTH-HEGYI ÁRON

➠ *Folytatás az 5. oldalon*

Kissomlyó

Mindkét irányból behajtani tilos! – ez a közlekedési jelzőtábla, illetve az ennek ellentmondó „Isten hozott” felirat fogadta a kissomlyói templomkert kapujához érkezett híveket május 15-én, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület missziói napján. A behajtást tiltó tábla és a zord idő ellenére mintegy nyolcszázan fordultak meg ezen a napon a vendéglátó vasi gyülekezetben. Ez a vendégsereg a falu lakosságának mintegy háromszorosa és a helyi evangélikusság hatszorosa volt, a szervezésben és a vendéglátásban mégis példát mutattak.

FOTÓ: MENYES GYULA

➠ *Folytatás az 5. oldalon*

Bonyhád

A közelmúltban elkészült és egy hónapja átadott Bonyhádi Evangélikus Atlétikai Centrumban, illetve az azt üzemeltető Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumban tartotta meg ez évi missziói napját május 15-én a Déli Egyházkerület. A házigazdák által rendkívül körültekintően előkészített programot még az esős időjárás sem zavarta meg. A találkozó közel ezer résztvevőjét a Kiskőrösi Evangélikus Fúvószenekar zenéje fogadta, majd a házigazdák nevében *Ónodi Szabolcs* gimnáziumigazgató és – a négy évtizedes szolgálata alkalmából köszöntött – *Krähling Dániel* bonyhádi lelkész *(képünkön)* üdvözölte a megjelenteket.

FOTÓ: SMIDÉLIUSZ ANDRÁS

➠ *Folytatás az 5. oldalon*

Oratio œcumenica

Úr Jézus Krisztus! Köszönjük, hogy teljesítetted ígéretedet, és nem hagytad árván népedet, hanem pünkösdkor kiárasztottad Szentlelkedet az apostolokra, hogy a tőle kapott erővel és a te hatalmaddal hirdessék igédet minden népnek és nemzetnek, hogy tanúságtételük nyomán szüntelenül gyarapodjék a hívők száma, és épüljön egyházad szerte a földön.

Köszönjük, hogy pünkösdkor született egyházadat minden kívülről támadó veszedelemben megoltalmaztad, és akkor sem hagytad magára, amikor belső viták és a hit tisztaságáért vívott küzdelmek próbára tették hűségét. Köszönjük, hogy mindig küldtél tanúkat, akik Lelked erejével újra tisztán hirdették igédet, és az elhomályosult igazságot felragyogtatták. Köszönjük, hogy a reformáció korában is találtál embereket, akik engedelmeskedtek Lelked indításának, és munkájuk nyomán „mintha angyalszárnyon terjedt volna az evangélium", újra megelevenedett a hit, és egyházad sokfelé új életre kelt.

Köszönjük, hogy csaknem ötszáz év elteltével is él még reformátor eleink magvetése, és a mai napon hálás szívvel kezdhetjük a felkészülést a reformáció fél évezredes jubileumának méltó megünneplésére. Kérünk, Urunk, áldj meg minden munkát, amely a 2017-ben tervezett ünnepi eseményeket készíti elő. Tedd a felkészülést és a jubileumot a misszió eredményes eszközévé szerte a világon.

Mindenekelőtt hitünket elevenítsd meg, és életünket tedd tanúságtevővé. Tisztíts meg bennünket mindattól, ami Szentlelked bennünk és általunk végzett munkáját akadályozhatja. Bocsásd meg vétkeinket, és töltsd ki ránk gazdagon a pünkösdi Lélek ajándékait, hogy miközben másokat hívunk követésedre, és másoknak tanúskodunk a benned való üdvösségről, mi magunk alkalmatlanná ne váljunk. Urunk, ne hagyj el minket, hanem áraszd ránk Lelkedet! Add, hogy a reformáció emlékezetéből ma is áldás és élet fakadjon az egész kereszténység és minden benned hívő, téged kereső ember számára. Jöjj, és maradj velünk, Szentlélek Isten. Ámen.

A fenti imádságot a reformációi emlékbizottság ajánlja a gyülekezetek számára abból az alkalomból, hogy idén pünkösdkor veszi kezdetét a felkészülés azokra az eseményekre, amelyekkel a reformáció megindulásának ötszázadik évfordulójára emlékezünk.

SEMPER REFORMANDA

„Ma, új pünkösd ünnepén kezdődött el Krisztus boldogító, üdvösséges, áldott országa, amely teljes örömmel, bátorsággal és bizonyossággal."

Luther Márton:
Jer, örvendjünk keresztyének!
(Szabó József fordítása)

PÜNKÖSD ÜNNEPE – APCSEL 2,36–41

Pünkösdi prototípus

A pünkösdi esemény, amelyről igénk tudósít, a maga történetiségében egyszeri, de, hála Istennek, mégsem megismételhetetlen! Joggal nevezzük tehát prototípusnak. Könnyen belátható, hogy valamiképp újra és újra meg kellett ismétlődnie az azóta eltelt közel kétezer esztendő folyamán, mert ha nem így történt volna, ma nem lenne egyház. Mivel az egyház Jézus Krisztus ígérete szerint ma is létező valóság, ebből magától értődő módon következik, hogy az az egyszeri, páratlan esemény mégiscsak újra és újra megtörtént.

Mennyiben páratlan? Nem kétséges, hogy lényege szerint az, hiszen amikor Lukács, az első egyháztörténész Péter apostol pünkösdi igehirdetéséről ír, akkor *az első keresztény prédikációról* és annak átütő erejű hatásáról is tudósít. És miért mondhatjuk, hogy mégis megismétlődő? A válasz egyszerű: mert ünnepünk igéjében Isten maga lebbenti fel a titokról a fátylat, hogy bár módszerei évezredek óta mindig személyre szabottak, találékony szeretetével mindig ugyanazon az úton vezeti az igazság felismerésére az övéit.

Ahol a Szentlélek Úristen célba juttatja és hatékonnyá teszi emberek életében az evangéliumot, ott minden kétséget legyőző módon világossá lesz, hogy pünkösd *az ígéretek valóra váltásának* az ünnepe. Ugyanis nem történik *semmi más,* mint amit Jézus Krisztus megígért tanítványainak: az Atya az ő nevében elküldi majd a Szentlelket, a Pártfogót, a Vigasztalót (Jn 14,26). Sőt Péter apostol is azzal kezdi nagy hatású prédikációját, hogy „csak" az teljesedett be azon a pünkösdön, amit a próféták által már régen megígért az Úristen (ApCsel 2,16).

Isten az ígéreteknek és azok valóra váltásának tervszerű lépéseivel halad előre útján a történelemben és az egyháztörténetben; és bizonyosan véghezviszi, amit elhatározott. Erről tanúskodtak egykor az apostolok és mindazok, akik felismerték Isten cselekvésének ezt a rendjét, belső logikáját. Ez a mi reménységünk alapja is. Isten ígéretei nem üres szavak, nem olcsó kampányfogások, amelyekkel hatalmának biztosítása érdekében rövid távú sikereket akar elérni. Ígéreteivel minket akar formálni és informálni – ahogy tette és teszi ezt a nemzedékek egymást követő láncolatában –, hogy idejében belássuk: javunkra van, ha szándékaival azonosulunk. Mert Isten *„azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság megismerésére"* (1Tim 2,4). Ezért hirdetteti ma is az evangéliumot, és általa nekünk is adja a Szentlélek ajándékát.

Ahol a Szentlélek Úristen célba juttatja és hatékonnyá teszi emberek életében az evangéliumot, ott mindig *személyes üggyé lesz Jézus Krisztus keresztje.* A szíven talált hallgatók számára már nem kétséges, hogy ami nagypénteken történt, az nemcsak értük és nemcsak miattuk, hanem *általuk* is történt. Általuk, még ha talán a maguk fizikai valóságában mindnyájan nem voltak is ott a „Feszítsd meg!"-et üvöltő tömegben. Általuk, még akkor is, ha nem az ő kezük markolta a kalapácsot, amellyel a szögeket átütötték csuklóján és lábfején.

Általuk – de hát miért is mondom, hogy általuk, hiszen az igazság az, hogy *általunk,* mert ő *„a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg"* (Ézs 53,5). Egy misszionárius tudósításában olvastam régebben: Egy indiai faluban az igehirdetés után diaképeket vetített. Amikor a vetítővásznon a keresztre feszített Jézus Krisztus alakja megjelent, hirtelen felugrott a népes gyülekezetből egy férfi, előreszaladt a képhez, és így kiáltott: „Jöjj le a keresztről, Isten Fia! Nem téged, hanem engem illet az a hely!"

Ahol a Szentlélek Úristen célba juttatja és hatékonnyá teszi emberek életében az evangéliumot, ott lehetségessé lesz, ami az ember számára egyébként lehetetlen. Mert pünkösd a *nagy cezúra* (záróvonal) ünnepe, alkalma is. Annak az eseménye is, hogy valami végérvényesen lezárult, és valami egészen más kezdődik.

Azt gyakran emlegetjük, hogy a nyugtalan, aggódó, önmagukat féltő tanítványok hogyan „lelkesednek" nagy hatású hithősökké pünkösd tüzétől. De arról – talán nem véletlenül – már ritkábban esik szó, hogy mi történt azokkal, akiket az apostoli tanúságtétel nyomán munkába vett a Szentlélek. Igénkben azt olvassuk róluk, hogy a Jézus Krisztusról szóló igehirdetés *szíven találta őket,* és megtértek. Isten hatalma cezúrát, olyan vonalat húzott, amely után újjá lett az életük. Megbánták bűneiket, szakítottak Isten törvénye elleni életükkel.

A VASÁRNAP IGÉJE

Gyakran panaszoljuk – magam is szoktam mondogatni –, hogy erre mifelénk, a vén Európában szélcsendes időben él ma az egyház; nem zúg az áldott pünkösdi szél, amely dagaszthatná az egyház hajójának vitorláit. Nyugtalanít a kérdés: vajon ez a *szélcsend* nem ítélet-e máris rajtunk, mert bár hiányoljuk a pünkösdi szél zúgását, de mégsem engedjük azt a cezúrát belehúzni életünkbe. Bizonygatjuk, hogy ma már nem tartható érvényben a *Tízparancsolat,* és nem lehet úgy élni, ahogy Isten kívánja; és egyébként is úgy jó minden, ahogyan van. Vagy ha szerintünk sem mennek jól a dolgok, akkor meg nincs bátorságunk, hogy a korszellemmel, a közvéleménnyel szemben inkább Istennek engedjünk. Pedig tudjuk, érezzük, hogy nem lesz jó vége ennek!

Bárcsak elfújná végre a Lélek szele a lelkünkre telepedett ködöt, hogy tisztán lássunk, és idején megtérjünk!

■ Ittzés János

Imádkozzunk! Jöjj, Szentlélek Úristen, szállj le ránk, mert nélküled éhezik szívünk, szomjazik lelkünk, és életünk olyan, mint a kiszáradt sivatag. Mondjuk a szavakat, de nem tüzesednek meg a szívek, halljuk a jól ismert régi történetet, és nem hisszük, hogy ez velünk is megtörténhet. Győzd meg szívünket, hogy ez a mi történetünk is lehet. Jöjj, Szentlélek Úristen, add Jézus Krisztus egyházának, add nekünk is az első pünkösd csodáját! Ámen.

Jöjj, égi szent láng, Szentlélek Isten

▶ **Mai énekünk, a *Jöjj, égi szent láng, Szentlélek Isten* (EÉ 239) pünkösd ünnepének leghangsúlyosabb és tulajdonképpen egyetlen kérését és imádságát fogalmazza meg: a Szentlélek hívását.**

Nem véletlen, hogy az ének megjelenése óta népszerű, így a lutheránus istentiszteleteken gyakran megszólalt, ugyanakkor feldolgozásai megtalálhatóak a legismertebb evangélikus zeneszerzők – például *Samuel Scheidt* (1650) és *Johann Sebastian Bach* (Schemelli-gyűjtemény) – művei között is. Ez feltételezhetően két dolognak köszönhető. Az egyik a dallam, amelynek hármas lüktetése és zeneileg világos felépítése jól tanulhatóvá és könnyen énekelhetővé teszi az éneket. A másik maga a szöveg, amelynek újra és újra visszatérő versszakkezdő és -záró sorai az ősi imádságot idézik: *„Veni Sancte Spiritus!",* azaz *„Jöjj, Szentlélek!"*

A szöveget *Johannes Niedling* (1602–1668) altenburgi gimnáziumi tanárnak tulajdonítják, s ha a szerzőség nem is, annyi azonban bizonyos, hogy egy 1651-es, általa jegyzett, több kiadást is megért gyűjteményben jelent meg. A német énekeskönyv-kiadások hat versszakot közölnek, énekeskönyvünkben ötöt találunk meg.

Figyelemre méltó, hogy az ének a

CANTATE

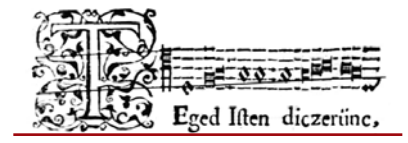

Szentírás alapján közelíti meg és írja le a Szentlélek munkáját, versszakonként egy-egy motívumot kiemelve a bibliai bizonyságtételből. Így vezetve végig az ének szövegével imádkozót mindazokon a tevékenységeken és tulajdonságokon, amelyek a harmadik isteni személyt jellemzik. A *Niceai hitvallással* összhangban állítja az első versszak, hogy a Szentlelket az Atya és a Fiú küldi a földre. A pünkösdi történetre (ApCsel 2), azaz a Szentlélek tűz formájában való jelenlétére utalva fogalmazza meg a második versszak azt az összefüggést, hogy az isteni mércének megfelelő szeretet lángját az emberszívekben is csak Isten Lelke képes meggyújtani. A Szentlélek munkájának legfontosabb hatását, a Krisztusban való hit ébredését – amely egyben a Lélek kizárólagos, mással nem helyettesíthető munkája az emberben – a harmadik versszak énekli meg. Nemcsak a hit születése, hanem az abban való megmaradás is életprogram a keresztény ember számára, ami – a 4. versszak tanúsága szerint – ugyancsak elképzelhetetlen a Lélek munkálkodása nélkül. Az énekeskönyvünkből kimaradt versszak buzdítást tartalmaz a mennyország felé törekvő hitharcra (1Tim 6,12), ahogyan a kor nyelvezetével a szerző fogalmaz: a lovagias küzdelemre. A záró versszak szerint a Szentlélek vezeti az embert a földi élet nyomorúságain és a halálon keresztül az örök életbe is.

* * *

Pünkösd… Nem pusztán emlékünnep. Annál sokkal több. A félreérthetetlen jelek kíséretében elérkező Szentlélek mindig aktuális ünnepe. Nemcsak megtörtént, hanem történik, történhet ma is.

Eljövetelének megtapasztalása, a szeretet igehallgatás általi érlelődése, a Krisztus-hit születése, Isten megismerése, az örök élet felé törekvés és a végső találkozás… – elképzelhető-e mindez egyedül, magányos harcosként folytatott küzdelemben? Aligha. S íme, az ének minden kérésének, imádságának alapjai „mi" magunk vagyunk. Mi, akik elmagányosodtunk, de közösségre, emberi, sőt hittestvéri szavakra vágyunk mindennap.

Pünkösd igéje figyelmeztet: *„Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel – mondja a Seregek Ura."* (Zak 4,6) Határainkhoz érkezünk: van, ami emberi erővel, tehetséggel, képességgel vagy bármi mással, amit magában fejleszt ki az ember, nem érhető el, nem szerezhető meg. Mégsem lehetetlen, hanem egy olyan erő kell hozzá, amelynek a jelenlétét évszázadokon át és ma is csak kérni lehet: *„Jöjj, Szentlélek!"*

Tapasztalt ember bizonyságtétele ez az ének. Olyané, aki kapcsolatban áll Isten megelevenítő erejével; aki tudja, hogy kit kell megszólítani akkor, ha megelevenedést, újjászületést várunk a közösségünk számára: a vigasztaló és teremtő Szentlelket. A kérések lehetnének az egyén kérései is, mégis kivétel nélkül a „mi" kéréseinket fogalmazza meg az ének. Mert hiába lángol, társ nélkül mégsem gyakorolható a szeretet. Hiába a „Krisztust Úrnak valló hit" egyesekben, ha e hit által mégsem tudnak az Úr nyája, gyülekezete tagjai lenni; hiába kérjük, hogy „éltünk téged hirdessen", ha nincs kinek bizonyságot tennünk… Mégis kérjük, hiszen bár szüntelenül szemünk előtt van a közösség távlata, tudjuk, hogy a Szentlélek ma is egyesével szólít meg és hív a Krisztust Úrnak vallók közösségébe, és vezet az örök életre.

„Jöjj, égi szent láng, Szentlélek Isten!" „Jöjj, Vigasztaló, Szentlélek Isten!" – mint egykor a 17. században, úgy ma is aktuális a hívás, a „mi" hívásunk. Hiszen nemcsak a hitet ébresztő és a hitben megtartó lángra van szükségünk, hanem a vigasztalóra, továbbsegítőre is.

Pünkösd… Nem pusztán emlékünnep. Annál sokkal több. A félreérthetetlen jelek ünnepe. Itt a Szentlélek!

■ Wagner Szilárd

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet a helyszínen segíti az országos esőzések, viharok, áradások károsultjait. Kérjük, támogassa Ön is a munkánkat! Köszönjük!
Csekket kérhet: 1/205-3955 • Adományszámlaszám: 11705008-20464565 • On-line adományozás: www.segelyszervezet.hu

Aláírták az olasz–magyar partnerszerződést

Ülésezett egyházunk zsinata

Ünnepélyes aktusok sorozata gazdagította az elmúlt hét szombatján a zsinat tizennegyedik, egyben idei második ülésszakát. A bajor és a magyar evangélikus egyház között már 1992 óta fennálló partnerszerződés öt évvel történő meghosszabbítása mellett ünnepélyes keretek között aláírták az olasz és a magyar evangélikus egyház közötti partnerszerződést is. Mindezeken túl egyházunk legmagasabb döntéshozó fóruma jelentéseket hallgatott meg, választásokat bonyolított le és törvénymódosításokról szavazott.

A legutóbbi, székesfehérvári „kiruccanás” után ismét a megszokott helyen, a fasori gimnázium dísztermében gyülekeztek egyházunk törvényhozó testületének tagjai. Vendégeket is köszönthetett a zsinat: a bajor egyházat *Fritz Schroth,* a bajor testvértestület ökumenikus és missziói bizottságának elnöke, az olasz evangélikus egyházat pedig *Holger Milkau* dékán, illetve *dr. Christiane Groeben* zsinati elnök képviselte.

Az ülésszakot megnyitó áhítatot *Szabó Vilmos Béla,* a Tolna-Baranyai Egyházmegye esperese, paksi lelkész tartotta. Igehirdetése után elsőként törvénymódosítás várt a zsinat tagjaira.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben *Ittzés János* püspök mandátuma 2011 júniusának végén lejár, így aktuálissá vált a választás előkészítése. A jelenleg hatályos törvény értelmében a jelölőbizottság munkája a megbízatás lejárta előtt hat hónappal kezdődik. Fél év azonban kevés ahhoz, hogy a püspökjelölt(ek) széles körben, személyes találkozások keretében mutatkozhassanak be az érintett kerület gyülekezetei előtt. Ezért a törvénymódosítás benyújtói szükségesnek látták a választásra rendelkezésre álló hat hónapos időtartamot nyolc hónapra tágítani. Ezt a törvénymódosítást a zsinat elfogadta.

Az országos tisztségviselők jelentéseit hallgatták meg ezután a zsinati küldöttek. Elsőként az elnök-püspöki jelentés hangzott el, majd az országos felügyelő, a zsinat elnöke, az országos ügyész, az országos bíróság elnöke, az országos irodaigazgató, végül a számvevőszék elnöke ismertette elmúlt évben végzett munkáját. *(Lapunk 13. oldalán részletek olvashatók az elnök-püspöki és az országos felügyelői jelentésből. – A szerk.)* A jelentéseket a zsinat elfogadta.

Ezután került sor az első ünnepélyes aktusra.

1992 novemberében írtak alá először megállapodást a bajor és a magyar evangélikus egyház közötti testvéregyházi kapcsolatról. Ezt a szerződést először három évre kötötték, majd annak lejárta után ötévenként megújították. Ezt a dokumentumot szeretnék újfent aláírni Budapesten, mégpedig októberben, ünnepi zsinat keretében. Ennek azonban feltétele, hogy a szándékot mindkét egyház zsinata elfogadja, megszavazza. A bajor zsinat legutóbbi ülésszakán, márciusban ezt megtette, most a magyar zsinaton volt a sor. A testület ellenszavazat, tartózkodás nélkül erősítette meg a meghosszabbításra vonatkozó szándékot.

Az emelkedett hangulat azonban hamar odalett, amikor *Gáncs Péter* püspök arról tájékoztatta a zsinatot, hogy a törvénytelenül működő szarvas-újtemplomi általános iskolát megszüntették. Ahogyan Gáncs Péter fogalmazott: „Drámai ponthoz érkezett egyházunk azzal, hogy húsz év után az első evangélikus oktatási intézményünket kellett megszüntetni.” Biztató és reményt keltő azonban az a tény, hogy az ugyanitt működő óvoda jól végzi feladatát, így minden feltétel adott ahhoz, hogy az óvoda – a krízist túlélve – életben maradjon.

Ezt követően választásokra került sor. A zsinat rendes jegyzőjévé választották *dr. Szabó Zsuzsannát,* ideiglenes jegyzővé pedig *Dobrovolni Mátét.* Az országos bíróság két nem lelkészi jegyzőjének *Bede Tamást* és *dr. Dancs Csillát* ajánlották. A zsinat ezután egyhangú szavazással elfogadta egyházunk 2009. évi zárszámadását.

A zsinati ülésszak befejezéseként újra ünnepi pillanatok következtek. Többéves folyamat végén tavasszal készült el az olasz és a magyar evangélikus egyház közötti partnerszerződés szövege, amelyet az olasz testület május 1-jén egyhangú szavazással fogadott el 2010 pünkösdjétől ötéves időtartamra. Ezt a szerződést a mi zsinatunk is ellenszavazat nélkül hagyta jóvá, így sor kerülhetett a megállapodás ünnepélyes aláírására. A dokumentumot az országos egyház és a zsinat elnöksége mellett Holger Milkau dékán és dr. Christiane Groeben zsinati elnök látta el kézjegyével.

■ Kiss Miklós

Emléktábla a lelkésznek

A tragikus sorsú *Böröcz Sándor* (1913–2006) evangélikus lelkész tiszteletére szülőfalujában, a Vas megyei Borgátán emléktáblát helyeztek el az evangélikus harangtorony lábazatán. Az emlékművet igeliturgia keretében *Ittzés János* püspök szentelte fel május 15-én délután. A viharos időjárás miatt a helyi kultúrházban tartott alkalmon – édesapjára emlékezve – beszédet mondott *dr. Böröcz Enikő* evangélikus lelkész, egyháztörténész. A liturgiában imádsággal szolgált *Béres László* beledi lelkész, Böröcz Sándor keresztfia is.

■ Menyes Gyula *felvétele*

HIRDETÉS

Meghívó

A Luther Kiadó és a *Credo* evangélikus folyóirat szerkesztősége tisztelettel meghívja a Credo-estek első alkalmára, amelyet május 26-án, szerdán 17 órától tartunk a Pilinszky János irodalmi kávéházban (Budapest V., Váci utca 33.).

Az esten a folyóirat szerkesztője és szerkesztőbizottsági tagjai találkoznak az olvasókkal, *Szabó T. Anna* olvas fel készülő kötetéből. Közreműködik a Fővárosi Protestáns Kántorátus (karnagy: *Bence Gábor*), *Mezei Mónika* és *Sárkány Júlia* (ének), valamint *Regős Júlia* (viola da gamba).

Az esten bemutatjuk a Luther Kiadó közelmúltban megjelent két kötetét. *Fabiny Tibor Szótörténések – Hermeneutikai, teológiai és irodalomtudományi tanulmányok* című munkáját *Szűcs Ferenc* egyetemi tanár mutatja be; *Hafenscher Károly Liturgika – A keresztény istentisztelet protestáns megközelítésben, ökumenikus szellemben* című könyvét *Dobszay László* professor emeritus ismerteti.

826 kilométer hosszú szivárvány

ÉGTÁJOLÓ

Az elmúlt napokban a Bayern München a Bundesliga után a német kupát is megnyerte, a napokban pedig eldől, hogy elhódítja-e a Bajnokok Ligájának trófeáját is. Nem csoda, hogy ezen a tavaszon a közvélemény figyelme a bajor fővárosra irányul. Ám korántsem csak a foci, hanem – ha hiszi az olvasó, ha nem – az egyházi jelenlét miatt is.

Tanúsíthatom, hogy a sajtó nemcsak *Robben, Schweinsteiger* vagy *Olic* nevétől hangos, hanem olyanoktól is, mint *Hans Küng, Anselm Grün* vagy éppen *Reinhard Marx* és *Johannes Friedrich…* Pedig ők az „egyházi ligában” szerepelnek mint lelkészek vagy teológusok… Az egyházak társadalmi beágyazottságát mutatja, hogy *Horst Köhler* német államfő a nyitó istentiszteleten volt jelen (és tartott hatásos beszédet), *Angela Merkel* kancellár pedig a rendezvényfolyam félidejében látogatott el Münchenbe, a május 12–16. között zajlott második ökumenikus egyházi napokra.

Azt sem szabad persze elfelejteni, hogy a német egyházak rendkívül válságos időket élnek át ezekben a hónapokban. Mind több olyan esetre derül fény, hogy papok annak idején molesztálták, megrontották a rájuk bízott gyermekeket és fiatalokat. Ilyen döbbenetes hírek elsősorban a katolikus egyházból érkeznek, ám a bajor evangélikusok hetilapja is éppen ezekben a hetekben írt arról, hogy a nürnbergi városmisszió Luther Márton Házában a 70-es évek elejétől a 90-es évek végéig rendszeres volt gyermeklányok szexuális és lelki kizsákmányolása. Nem csoda, hogy sokan demonstratív módon elfordultak az egyházaktól, akik pedig maradnak, azok – teljes joggal – elvárják a múlttal való szembenézést, a felelősök megnevezését és egy immár valóban hiteles egyház megjelenését.

Jó reménységünk lehet arra, hogy a 2010-es müncheni Kirchentag jelentős állomásává válik ennek az egyházi megújulásnak. Mégpedig azért, mert az egyházak vezetése és közvéleménye a jelek szerint valóban elszánta magát a múlt gyalázatos örökségének felszámolására, és hívek tíz- és százezrei juttatták kifejezésre abbéli szándékukat, hogy nem hagyják el az egyházat, sőt éppen ezekben a nehéz időkben keresik a helyüket benne.

Sokak szerint *Margot Käßmann* személye is azért került ismét a középpontba, mert ismertté vált súlyos botlása miatt – vállalva annak következményeit – lemondott püspöki és EKD-elnöki tisztéről. Bárhol jelent azonban meg az egyházi napokon, hívek tömege köszöntötte, többnyire hangos tetszésnyilvánítással. Annak a hatezer személyt befogadó kiállítási csarnoknak a bejáratára, ahol ő tartott reggeli bibliatanulmányt, ki kellett tenni a „megtelt” táblát. A belvárosi könyvesboltban hosszú sorok kígyóztak, hogy dedikáltassák vele új könyvét. A Frauenkirchében hatalmas tömeg hallgatta prédikációját. (Ahol aztán, önmagát meg nem tagadva, kiállt a nők jogai, így például a fogamzásgátlás lehetősége mellett.) Nem csoda hát, hogy a másnapi *Bild,* a nagy német bulvárlap címlapjáról is a törékeny és elszánt asszony képe köszönt vissza.

A Kirchentagot azonban korántsem csak ezek a harsány események jellemezték. Szólni kell az esti áhítatról, amikor a sűrű sorokban álló hívek kezében tartott gyertyákon végigfutott a belvárosi körutakon a láng. Említést kell tenni az ortodoxok kenyérszentelő istentiszteletéről vagy a színpadokon egymást váltó komoly- és könnyűzenei együttesek koncertjeiről, az éjszaka is nyitva tartó templomokban felhangzó taizéi énekekről és természetesen a sok ezer önkéntes szolgálatáról, akik egy logisztikai mestermunka alkotó részesei lehettek.

Sokan azt várták a müncheni ökumenikus Kirchentagtól, hogy végre áttörés lesz a közös úrvacsora kérdésében. Mások mellett a vegyes házasságban élő párok tömegeinek jelent nagy fájdalmat az a tény, hogy nem részesedhetnek közösen, egy asztalnál a szentségben. Sajnos még nem értük el a látható egységnek ezt a szintjét, Münchenben is csak „illegális” közös úrvacsoravételre volt lehetőség. Csak remélni lehet, hogy a mind többek által és mind erőteljesebben követelt asztalközösség belátható időn belül megvalósul.

Az egyházi napok forgatagában tárgyaltam számos egyház és szervezet vezetőjével, köztük a Lutheránus Világszövetség szeptemberben szolgálatba álló új főtitkárával és a következő evangélikus Kirchentag szervezőivel. A 2011-es drezdai találkozóra különösen sok előadót és résztvevőt várnak majd térségünkből, így Magyarországról is.

A magyar részvétel azonban már Münchenben is számottevő volt. Mindhárom nagy egyházunk valamely püspöke kapott felkérést szolgálatra, *Prőhle Gergely* országos felügyelő pedig egy jelentős kerekasztal-beszélgetés résztvevője volt. Testvér-gyülekezeti és énekkari kapcsolatok révén sok magyar evangélikus csoportosan érkezett Münchenbe. A pécsi gyülekezet fiataljai magyar ételkülönlegességekkel kínálták a Kirchentag résztvevőit.

Magam a találkozó első teljes napjának reggelén tarthattam bibliatanulmányt a belváros egyik legszebb épületének, a régi városházának a dísztermében. A kijelölt igeszakasz Nóé és a vízözön története volt. A téma annyiban némi derűt fakasztott, hogy, ha nem is negyven nap és negyven éjjel, de aznap Münchenben is szinte egyfolytában esett az eső. Ám aztán rámutathattam a szivárványra, amely a megbocsátó és új esélyt kínáló Isten szövetségének a jele. Ebben a képben is megragadható volt az idei Kirchentag témája: *„…hogy reményetek legyen.”*

Másnap délután aztán haza kellett indulnunk, hogy – rövid budapesti pihenés után – Salgótarjánba menjünk tovább, az egyházkerületi missziói napra. Megnéztem az autó műszerfalán: Münchentől Salgótarjánig 826 kilométert tettünk meg. A nógrádi megyeszékhely sportcsarnokában, az oltárrá szentelt színpadon egy hatalmas horgonyt helyeztünk el, ugyancsak a reménység szimbólumát. Nemcsak az özönvízszerű eső volt közös a németországi és a hazai rendezvényben, hanem – még inkább – az a tény, hogy a reménység Istene új szövetséget köt az ő népével.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Kell-e a Bibliának cégér?

Tanácskozás a misszió marketingjéről

▶ *Könyv/Missziót* tartottak május 12-én, szerdán a Pilinszky János irodalmi kávéházban. 2006 és 2008 között a budapesti Lónyay Utcai Református Gimnázium és Kollégiumban rendezték meg a gyülekezeti könyvterjesztők és keresztény könyvesboltok szakmai napját, idén viszont – ahogyan már az elmúlt esztendőben is – a Szent István könyvhét kísérőprogramjai között kapott helyet a könyvszakmai találkozó. A Harmat Kiadó, a Kálvin Kiadó és a Luther Kiadó szervezte műhelybeszélgetés – meglehetősen csekély számú – közönségét *dr. Herjeczki Kornél,* a Harmat Kiadó igazgatója köszöntötte.

A *Kell-e a Bibliának cégér?* címet viselő találkozó középpontjában a marketing állt, így elsőként – *Sipos Ágnesnek,* a Panem Kiadó munkatársának előadásában – a kiadók marketingfeladatairól és -lehetőségeiről esett szó. Az 1990-ben alakult kiadó elsősorban informatikai, közgazdaságtani és társadalomtudományi témájú kiadványokkal – egyetemi tankönyvekkel, szakkönyvekkel és így tovább – van jelen a piacon. Bár profilja távol áll az egyházi kiadókétól, helyzetük mégis hasonló: a megjelentett kötetek csak egy szűk olvasói réteg érdeklődésére tartanak számot, és így terjesztésük sajátos kihívást jelent. Sipos Ágnes a beszámolójában nemcsak a Panem Kiadó (marketing)tevékenységét mutatta be, de egyúttal általános képet is adott a könyvpiaci tendenciákról, említést téve például a piac szűkületéről és az e-könyv megjelenéséről.

A keresztény könyvesboltok közül idén a Stephanus könyvesház mutatkozott be. A bolt 2009. szeptember 15-ei megnyitásáig vezető útról és az azóta eltelt bő fél év tapasztalatairól – a Szent István Társulat képviseletében – *Vas László* mesélt. Mint elmondta, a hetven négyzetméteres, utcára nyíló üzlethelység új távlatokat nyitott meg előttük, egyidejűleg azonban új feladatok elé is állította őket. Eddig jól vették az akadályokat, és sikeresnek tűnik a vállalkozás. A könyvesház azonban csak egy állomás: szándékuk szerint a II. János Pál könyvesbolt jövőre antikváriummá alakul át, hosszú távú terveik között pedig kegytárgykereskedés és kávézó beindítása is szerepel.

Míg egy kiadó, illetve egy könyvesbolt közvetlen érdeke (még ha egyházi kötődésű vállalkozásról van is szó) szükségszerűen a profittermelés, addig a gyülekezeti könyvterjesztés valóban a misszió eszköze lehet, ahol elsősorban nem a könyvek eladása, hanem az örömhír továbbadása a cél. Hogy miként valósul ez meg Békés megyében, arról – „életszagú" példákkal és anekdotákkal fűszerezve előadását – *Pentaller Attila* szarvasi református lelkipásztor beszélt.

FOTÓ: PETRI GÁBOR

A szűkre szabott délután hátralévő részében a Kálvin Kiadó igazgatójának, *Galsi Árpádnak* a vezetésével a résztvevők többek között olyan kérdésekről beszélgettek, mint hogy formálható-e az olvasói ízlés, és milyen is legyen az a bizonyos „bibliai" cégér.

■ – VITÁLIS –

HIRDETÉS

Pünkösd: a dicsőség Lelkének ünnepe

A bibliai üdvtörténet több megrázó eseménye olyan helyszínekhez kötődik, amelyek a mai Izraelen kívül fekszenek, de a keresztény hívők ezeket a területeket is a Szentföld részének tekintik.

A legismertebb közülük az úgynevezett damaszkuszi út, ahol az őskeresztény egyházat üldöző farizeusnak, Saulnak megjelent a húsvétkor feltámadott Jézus, azt kérdezvén tőle: *„Saul, Saul, miért üldözöl engem?"* (ApCsel 9,4) Akkor vált üldözőből a keresztény egyház alapjait lerakó Pál apostollá, akinek a leveleit – a többi apostoléval együtt – az *Újszövetség* tartalmazza, tanítván, hogy *„a dicsőség Lelke, az Isten Lelke megnyugszik rajtatok"* (1Pt 4,14b).

Ezért az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK) ez évben Damaszkuszba (Szíria) is tervez egy zarándokutat szeptember 20. és 28. között. A gazdag program (9 nap, 7 éjszaka) részleteiről tájékoztatás kapható az ÖTK-nál (1114 Budapest, Bocskai út 15., tel./fax: 1/466-4790, e-mail: okumenik@freestart.hu) vagy *Gimesi Zsuzsa* lelkésznél (tel.: 70/508-7624, e-mail: ssngms@citromail.hu).

Idén még egy szentföldi (izraeli) út is előkészületben van október 7. és 14. között.

Mindkét zarándokútra várjuk az érdeklődők jelentkezését.

HIRDETÉS

Egyházunk Női Missziói Szolgálata ez évben is meghirdeti az egyedülálló szülők és gyermekeik konferenciáját július 18. és 25. között Révfülöpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban *Bővelkedjetek a reménységben!* címmel. Részvételi díj: 25 000 forint/fő. Tíz év alatti gyermekek részvételi díja: 14 000 forint/fő. Jelentkezés és információ a Női Missziói Szolgálat címén kérhető: *B. Pintér Márta* lelkész, 1085 Budapest, Üllői út 24.; tel.: 1/483-2261, 20/824-2791; e-mail: marta.pinter@lutheran.hu.

Krisztus népének pünkösdi imája

▶ A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Teológiai és Keresztyén Egység Bizottsága azzal a reménységgel adja közre az alábbi imádságot, hogy a Krisztus-hívők igaz testvéri szeretettel, jó szívvel tudják ezt saját imájukként elmondani. Továbbá őszintén reméljük, hogy több településen minderre ökumenikus istentiszteleti közösségben kerül sor az anyaszentegyház e nagy ünnepkörének egyik jeles napján.

■ BÓNA ZOLTÁN *főtitkár (Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa)*

Mennyei Atyánk a Jézus Krisztus által!

Hálát adunk neked, hogy egykor Szentlelkedet adtad a sokféle embernek, akik így nemcsak hallották, hanem értették is a felséges dolgaidról mondottakat. Hála neked, hogy követeid az evangéliummal és Lelked erejével – amint szerte a világon, úgy – ezer éven át a mi népünknek is hirdették hatalmadat és irgalmadat, s ebből sokan – római katolikusok, ortodoxok, evangélikusok, reformátusok vagy más protestánsok – vigasztalást és erőt merítettek. Mindezt megadtad nemcsak kedvező körülmények között, hanem megpróbáltatások idején is. Ma is megnyitod az emberek szívét és értelmét, és az evangélium a Lélek erejével életeket újít meg. Urunk, hálát adunk neked.

Urunk, hallgass meg minket!

Dicsőítünk téged, hogy a sokféle embernek – római katolikusoknak, ortodoxoknak, reformátusoknak, evangélikusoknak vagy más protestánsoknak – az egy keresztségben és az egy Lélek által ma is bűnbocsánatot és új életet nyújtasz, mert azt akarod, hogy minden ember az igazság ismeretére eljusson, és üdvözüljön. Magasztalunk, hogy nem emberek valamely csoportjához kötöd magadat, hanem jelen vagy mindenütt, ahol Krisztus evangéliumát tisztán hirdetik. Istenünk, te nagyobb vagy a mi szívünknél: lebontod az emberi válaszfalakat. Áldunk téged, hogy felhasználsz bennünket, esendő embereket, akik magunk is irgalmad megújító kegyelmére szorulunk. A te Lelked avatja eszközöddé és szenteli Krisztus testévé hitbeli közösségeinket is. Urunk, dicsőítjük szent nevedet.

Urunk, hallgass meg minket!

Bűnbánattal megvalljuk újra és újra kísértő kérdésünket, hogy ki az első és a nagyobb. Amikor így teszünk, akkor nem Krisztus Urunk szava és példája vezet. Akkor nem mások javára, hanem mások megelőzésére használjuk a tőled kapott ajándékokat. Mindezzel arról tanúskodunk – legyünk akár római katolikusok, ortodoxok, evangélikusok, reformátusok vagy kisebb egyházak tagjai –, hogy gondolatainknak, szavainknak és tetteinknek nem a te akaratod az egyetlen mértéke, s hogy nem mindennél jobban szeretünk téged, és embertársainkat sem szeretjük úgy, mint magunkat. Urunk, könyörülj rajtunk.

Urunk, hallgass meg minket!

Könyörgünk, mennyei Atyánk, hogy a sok népből elhívott egyház szerte a földön és ebben a hazában abban növekedjék, aki a fő, a Krisztusban. Ne csupán hagyományokat ápoljunk, hanem újjászülessünk Lelked ereje által. Az egy keresztséget egész életre szóló ajándékként és erőforrásként tartsuk számon. Lelked győzze le bennünk a bátortalanságot, tunyaságot és önelégültséget, hogy az értetlenkedő világban vagy éppen üldözések közepette is hirdessük az evangéliumot. Győzd le bennünk az ellenállást, hogy odaadóan kövessük Krisztust. Törekedjünk hivatásunk teljesítésére, és Isten eljövendő országára tekintve éljünk reménységben.

Add, hogy szívesen hallgassuk és tanuljuk igédet; hogy jobban megbecsüljük az úrvacsora ajándékát, és növekedve újuljon meg úrvacsorai közösségünk; hogy legyünk mind tevőlegesen is hitbeli közösségünk tagjai; hogy mi, a te néped, egyházaink, vezetőink és gyülekezeteink ne vetélytársaknak vagy ellenfeleknek, hanem Krisztus egyetlen egyháza tagjainak tekintsük egymást és magunkat. Urunk, add meg mindezt kegyelmesen nekünk és Krisztusban testvéreinknek a pünkösdi Szentlélek kiáradásával.

Urunk, hallgass meg minket az Úr Jézus Krisztusért, a Szentlélek által kérünk! Ámen.

Visszaszámlálás 2017-ig

▶ Mint arról lapunk február 7-ei lapszámában is beszámoltunk, a zsinat felhatalmazásával és az országos presbitérium megbízásából január 27-én megkezdte munkáját a reformációi emlékbizottság. A grémium – amely a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulóját ünneplő eseménysorozat előkészítését és szervezését kapta feladatul – az idei pünkösdöt jelölte ki a jubileumra való felkészülés zászlóbontásaként. *Dr. Fabiny Tamás* püspökkel, a bizottság elnökével ennek apropóján beszélgettünk.

– 2017 jeles esztendő lesz a világ protestánsainak életében, hiszen akkor lesz ötszáz éve annak, hogy Luther Márton *1517. október 31-én kiszögezte kilencvenöt tételét a wittenbergi vártemplom kapujára. Nem korai már most elkezdeni a szervezést egy hét év múlva esedékes jubileumi ünnepre?*

– Nem, sőt. Ha méltóképpen szeretnénk megemlékezni erre a – hiszem, nemcsak az evangélikusságot, de a világ jelentős részét érintő – reformációi eseményről és későbbi hatásairól, akkor nagyon is ideje elkezdeni a munkát. Gyülekezeteinket is arra buzdítjuk, hogy gondolják át, milyen rendezvényekkel készülhetnének 2017-re, emellett pedig hordozzák imádságban az addig előttünk álló időszakot is. Ezért – jelképes zászlóbontás gyanánt – minden lelkészi hivatalba kiküldtünk egy plakátot, illetve egy pünkösd ünnepére ajánlott Oratio oecumenicát. Ez egyébként az *Evangélikus Életben* is olvasható.

– Említene néhányat az emlékbizottság terveiből?

– 2010-től minden esztendőnek lesz egy témája; így szeretnénk jó néhány kérdést alaposan körbejárni 2017-re. Egy tizenkét részesre tervezett könyvsorozat segítségével újra hozzáférhetővé tesszük Luther műveinek egy részét – mindezt új fordításban. A Balázs Béla-díjas, érdemes művész, rajzfilmtervező *Richly Zsolt,* aki nem mellesleg a budavári gyülekezet tagja, már dolgozik annak a rajzfilmnek a pályázati anyagán, amely Luther Márton életét mutatja be. A szövegkönyvet *Lackfi János* József Attila-díjas költő írja. Nem csak hazai támogatókat keresünk az elkészítéshez, hanem nemzetközi koprodukcióban gondolkodunk – külföldi testvéregyházak már érdeklődtek is a rajzfilm iránt. Ezenkívül terveink között szerepel egyházalapító reformátorunk végrendeletének újrakiadása is.

– Hogyan tervezik bevonni a gyülekezeteken kívül egyéb intézményeinket is a jubileumra való felkészülésbe?

– Az előttünk álló években folyamatosan szeretnénk pályázati lehetőséget nyújtani oktatási intézményeinknek, és arra biztatjuk őket, hogy az iskolákon, óvodákon belül a programjaikat, tanulmányi kirándulásaikat, versenyeiket igazítsák az adott év tematikájához.

– Wittenbergben is készülnek már az évfordulóra. Velük is felvette már egyházunk a kapcsolatot?

– Természetesen. A kolostor mögött kialakított kertben, a Luther-Gartenben a Magyarországi Evangélikus Egyház képviselői által elültetendő fa egyike lesz az évfordulóra emlékeztető ötszáz emlékfának.

– A tervek szerint miben mutatkozik majd meg a más protestáns egyházakkal való együttműködés?

– Többféle elképzelésünk is van. Közös tudományos konferenciák szervezése, kiadványok megjelentetése mellett reformációi emléktúrákat, kiállításokat szeretnénk megvalósítani.

– Ez a sok terv és a számos, reménység szerint megvalósuló program pusztán „belügy" marad, vagy országvilág részt vehet majd benne?

– Hazai terveink megegyeznek más, külföldi evangélikus egyházakéval: nem pusztán egy egyháztörténeti eseményt szeretnénk „magunkban" ünnepelni 2017-ben, hanem a reformáció megindulásának ötszázadik évfordulóját be akarjuk ágyazni az egész egyház kontextusába. Azt szeretnénk, ha például a katolikusok is ügyüknek éreznék a reformációt. Németországban már régóta gyakorlat az, hogy október 31-én katolikus lelkész prédikál az evangélikus templomban. De az is a terveink között szerepel, hogy elérjük: 2017-et állami szinten nyilvánítsák a reformáció évének, mint ahogy 2008 a Biblia, illetve a reneszánsz éve volt.

■ BODA ZSUZSA

2017 felé – tematikus évek

2010 – Reformáció és nyilvánosság (Melanchthon-év)
2011 – Reformáció és szabadság
2012 – Reformáció és a nők
2013 – Reformáció és tolerancia
2014 – Reformáció és kultúra
2015 – Reformáció és oktatás
2016 – Reformáció és nemzet
2017 – Reformáció és ünnep

MISSZIÓI NAP AZ EGYHÁZKERÜLETEKBEN

Salgótarján

Folytatás az 1. oldalról

Székyné dr. Sztrémi Melindának, a város polgármesterének, *Blatniczky János Dániel* kerületi missziói lelkésznek és *Deme Károlynak,* a helyi evangélikus gyülekezet lelkészének köszöntése után *Győri Péter Benjámin* szolnoki lelkész Zsid 11,1 alapján tartott evangélizációt. Az ezt követő rövid szünet alatt a sportcsarnok mintegy egyszerre mozdult meg, hogy ki-ki találkozhasson az addig mozdulatlan tömegben már felfedezett ismerőseivel: távoli rokonnal, hittestvérrel, ifjúsági táborban szerzett baráttal vagy a Felvidékről érkezett evangélikus testvérrel.

Az ebéd és a kiscsoportos eszmecserék előtti pódiumbeszélgetés során – *Horváth-Bolla Zsuzsannának,* a *www.evangelikus.hu* oldal főszerkesztőjének moderálása mellett – három vendég szólhatott személyes életéről és arról, mit jelent számára Krisztus-követőnek lenni. Az egybegyűltek megtudhatták, hogy a három, különböző hátterű ember milyen úton jutott hitre. *Dr. Mikos Borbála,* a Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekkórházának Haitit megjárt főorvosnője a szen-

A pódiumbeszélgetés résztvevői (balról jobbra): Bánffyné Sátory Tilda, dr. Mikos Borbála, dr. Dér Katalin és Horváth-Bolla Zsuzsanna

vedést látva, *dr. Dér Katalin* ókortudós, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Latin Tanszékének docense Isten rendet parancsoló szavában, *Bánffyné Sátory Tilda* gyógypedagógus egy hívő családnak a kommunista elnyomás alatti hűségével szembesülve tapasztalhatta meg ugyanazt: Isten megtartó és magához ölelő gondoskodását.

Ír zenei koncert – Dobóné Kiss Ildikó és csapata

Az egyházkerület püspöke záró igehirdetésében arra hívta fel a figyelmet, hogy bár jó a békés kikötőben lenni, mégis újra és újra ki kell evezni a tengerre. „Addig, míg eljutunk a túlsó partra, vállalnunk kell itt az egyházban és személyes életünkben a szolgálatot; fölszedjük a horgonyt, és elindulunk” – fogalmazott *Fabiny Tamás.* Mindennek jegyében tekinthetjük első közös szolgálatnak a nap offertóriumának, az összegyűlt negyedmillió forintnak a felajánlását a haiti földrengéskárosultak részére.

Az együttlétet záró – tíz helyszínen, húsz lelkész segédletével zajlott – úrvacsoravétel után nehéz volt kimenni a sport-

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Kézen fogva búcsúztak a nap résztvevői az Erős vár a mi Istenünk kezdetű énekkel

csarnok védelmet nyújtó falai közül – az addig csendes természet heves zivatarokkal fogadta a hazaindulókat. Talán ezzel is arra akarta emlékeztetni Isten a missziói napot maguk mögött hagyókat, hogy bizony, a biztos, védett kikötőből való kievezés sok veszélyt rejt. Mi azonban tudjuk: mindig ott lesz a lehetőség, hogy megfáradás idején vissza-visszaevezzünk oda, ahol jó, és ahol mindig megtaláljuk Krisztust.

■ Horváth-Hegyi Áron

Kissomlyó

Folytatás az 1. oldalról

A program a zsúfolásig megtelt patinás templomban kezdődött. *Cserági István* helyi lelkész és *Tóth Ferenc* polgármester köszöntötte a vendégeket, majd *Verasztó János,* az egyházkerület misszi-

ói lelkésze – egyúttal a nap programját dalaival tagoló, répcelaki Vekker zenekar vezetője – vette át a szót.

A délelőtt *Szeverényi János* evangélizációjával kezdődött. Egyházunk országos missziói lelkésze Zsid 11,1 alapján tartott igehirdetésében megállapította: a megtérés azt jelenti, hogy Isten szerint gondolkodunk. A hit nem hiszékenység, babonaság, hanem az Isten Szentlelke szerint való gondolkodás.

Dr. Bene Éva előadás közben

Dr. Bene Éva orvos, közíró *Mindennapok reménysége* címmel tartott előadást, amelyben a hívő orvos szemszögéből állította szembe a reményt a reménytelenséggel. Ezután *dr. Reuss András,* hittudományi egyetemünk professor emeritusa lépett a pulpitusra, *Keresztyén reménységünk távlatai* című előadásában teológusként megközelítve a nap témáját.

Az előadásokat rövid fórum követte. Több gyülekezet is bemutatkozott, szólva a náluk folyó munkáról, ízelítőt kínálva – például – a nőegyletek tagjai által készített termékekből. A délelőtti, templomi programokkal párhuzamosan gyermekfoglalkozások voltak a templomkertben és a gyülekezeti teremben.

A templomkertben elfogyasztott ebéd befejezéséig az időjárás is kegyes volt a résztvevőkhöz, csak ekkor kezdett esni az eső. A délután folyamán a templom falai közé visszahúzódó hívek igényes koncertet hallgathattak meg. *Barangolás a zene világában a reneszánsztól napjainkig* címmel *Csizmás András,*

A SZERZŐ FELVÉTELEI

A szombathelyi Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola színjátszó köre Sztehlo Gáborról szóló darabot ad elő

Iványi Gáspár és *Szalkay Dávid* trombita-, nagybőgő- és gitárkísérettel adott elő ismert dallamokat.

A záróprogram két helyszínen folyt. A gyülekezeti teremben az érdeklődők a szombathelyi Reményik Sándor Evangélikus Általános Iskola színjátszó körének nagy sikerű előadását láthatták, amely a gyermekmentő *Sztehlo Gábor* szolgálatát dolgozta fel. Mivel a gyülekezeti terembe a résztvevők töredéke fért csak be, a szervezők a rossz idő miatt úgy döntöttek, hogy az előadással párhuzamosan a templomban kezdődjék el a záróáhítat, melyet *Ittzés János* püspök tartott Jel 22,20b alapján.

Aki „behajtott” Kissomlyóra, a dunántúli egyházkerület missziói napjára, a programok végeztével nem büntetést vihetett haza, hanem Isten áldását.

■ Menyes Gyula

Bonyhád

Folytatás az 1. oldalról

A délelőtti evangélizáción Mt 14,22–33 alapján *Gáncs Péter* püspök hirdette Isten igéjét. „Itt, a bonyhádi biztos, védett kikötőben ki lehet pakolni a hozott terheket, lehet kérni kisebb-nagyobb javítást, és hisszük, hogy lehetőség lesz töltekezésre is. Ezután azonban újra tengerre kell szállni!” – fogalmazott az igehirdető. Sőt a misszió lényege, hogy Jézus szavára, őt követve és őrá tekintve időnként a hajóból, vagyis az egyház, a gyülekezet zárt közösségéből is ki kell lépni, méghozzá a nyílt vízen.

A missziói napra készült sálakból „szőtt” háló

Az áhítat során a résztvevők – *Jóné Jutasi Angelika* hivatalvezető irányításával – a Tótkomlósi Evangélikus Nőegylet által e napra készített ajándék sálakból egy nagy, közös hálót készítettek, majd azt imádságos csendben a magasba emelték.

Az igehirdetést követően *prof. dr. Csermely Péter* biokémikussal, hálózatkutatóval, a Bölcsek Tanácsának – pécsi evangélikus gyökerekkel rendelkező – tagjával beszélgetett *Radosné Lengyel Anna* egyházkerületi felügyelő.

A délelőtti program keretében került sor az idei hűségérmesek, Tessedik-díjasok, Ordass Lajos- és Prónay Sándor-emlékplakettel kitüntetettek díjainak ünnepélyes átadására is.

FOTÓK: KISS TAMÁS

Pódiumbeszélgetés – dr. Csermely Péter és Lengyel Anna

Délután *Alternatív kikötők* címmel párhuzamos programok várták az érdeklődőket. A sportcsarnokban a bonyhádi gyülekezet ifjúságának és kórusának *Eredendő bűn* című könnyűzenei oratóriuma csendült fel, a kollégium dísztermében *Völgyessy Szomor Fanni* adott koncertet. A batak evangélikusokról *Mangasi Sihombing* indonéz nagykövet szólt, *Orbán Attila* lelkész pedig a korábban Zuluföldön végzett, jelenleg Szárazdról szervezett missziói munkájáról számolt be.

Deák László orosházi lelkész vezetésével közös imádságra gyűlhettek össze az elcsendesedni vágyók, a délelőtti beszélgetéshez kapcsolódóan pedig közös gondolkodásra nyílt lehetőség Csermely Péterrel.

A Magyar Bibliatársulat *Biblia* című kiállítása, valamint a hazai és nemzetközi missziói szervezetek standjai a rendezvény egész ideje alatt várták látogatóikat, mint ahogyan egész napos programot biztosítottak a szervezők a gyermekek számára is. A kiváló ebédet követően a büfében *fair trade* (méltányos kereskedelemből származó) kávét fogyaszthattak a résztvevők.

A nap eseményeit *Aradi György* kerületi missziói lelkész úti áldása zárta, majd a kerület püspöke köszönte meg a házigazdák, a segítők és a szolgálattevők áldozatos munkáját. A találkozó offertóriuma – 182 775 forint – a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet révén a haiti katasztrófa túlélőinek és károsultjainak megsegítését szolgálja.

■ Smidéliusz András

Slovenská príloha

Stranu zostavili: Hilda Guláčiová-Fabuľová, Attila Spišák

1. slávnosť Svätodušná – 23.05.2010.

„Nie vojenskou mocou, ani silou, ale mojím Duchom – hovorí Hospodin mocností." Zach. 4,6

Milé sestry a bratia v Ježišovi Kristovi! Teraz na tomto cirkevnej slávnosti oslavujeme narodeniny kresťanskej cirkvi, ktorá sa zrodila voľakedy, pred skoro 2000 rokmi v Jeruzaleme. Ak vychádzame z roku 33, keď sa Ježiš dostal za nás na kríž, tak dnes sú to presne 1977-te narodeniny Kristovej cirkvi.

Vianoce, Veľká noc, Túrice – to sú tri hlavné okruhy kresťanských sviatkov. Spomedzi nich ten dnešný sviatok, Turíce – Zoslanie Ducha Svätého –, je najslabšie zapísané vo všeobecnom vedomí. Je to škoda, lebo posolstvo dnešného sviatku je rovnako závažné, dôležité a nepostrádateľné ako posolstvo tých ostatných dvoch.

Biblický podklad tohto sviatku je v prvom rade správa o zoslaní Ducha Svätého na apoštolov v 2. kapitole Skutkov apoštolov, ale okrem toho veľké množstvo biblických výrokov o tom, čo všetko Duch Svätý koná, ako sa prejavuje v živote jednotlivých ľudí a v živote cirkvi ako spoločenstva. Naše poznanie o Duchu Svätom by sa veľmi obohatilo, keby sme si vo svojej Biblii nejakou výraznou farbou podčiarkli každú zmienku o Duchu Svätom. Videli by sme, aké široké je pole jeho pôsobenia a zatúžili by sme, aby čím viac z jeho pôsobenia bolo vidno aj na našom živote.

V cirkvi sa v priebehu jej dejín často stávalo, že kým teológovia do najmenších detailov rozoberali udalosti zoslania Ducha Svätého, viedli vieroučné dišputy a spory, uniklo im, že ten istý dar im ponúka Boh v ich čase. Verím, že sa nám toto dnes nestane, že nám neunikne to osobné stretnutie s naším Pánom v Duchu Svätom. Ježiš Kristus nám pred skoro 2000 rokmi priniesol nielen nové myšlienky, ale predovšetkým nový spôsob bytia. Prišiel do sveta nielen preto, aby očistil a obohatil naše poznanie, ale hlavne preto, aby nás v našej najvnútornejšej podstate zmenil. Pretože ide o veľkú zmenu, nestačí na jej uskutočnenie len poučovanie, ale bolo potrebné to tajomné dielo vykúpenia, ktoré Ježiš Kristus vzal na seba a vykonal. Ide o veľkú zmenu k lepšiemu, ktorá vyzerá tak, akoby sa človek znova narodil. Byť kresťanom znamená stať sa novým človekom. Táto veľká bytostná premena, nové narodenie sa nám ponúka ako darovaná možnosť. Každému z nás sa ponúka možnosť byť v plnom, všeobsiahlom zmysle Božím dieťaťom. Byť Božím dieťaťom, to je pre človeka jedinečný spôsob života, to je jediný možnosť človeka, akej niet páru. Boh chce aj z nás urobiť slobodných ľudí, ktorí žijú na vysokej úrovni ľudskej dôstojnosti.

Preto som použil proroka Zachariáš, ktorý takto povedal Božie posoľstvo: „Nie vojenskou mocou, ani silou, ale mojím Duchom"

Lebo po novom živote sú znaky nového života a to sú nové vlastnosti ktorí by sa mohli stať fungujúcou skutočnosťou ale len s pomocou Duchom Svätým. A to sú láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotivosť, vernosť, miernosť, sebaovládanie. Lebo láska, radosť, pokoj a všetko to ostatné je niečo celkom iné, keď o tom hovoríme bežným svetským spôsobom, a niečo celkom iné, keď pri týchto úvahách vychádzame zo zvesti Ježiša Krista, z posolstva prorokov a apoštolov. Toto všetko si môžeme a máme osvojiť ako dar obnovujúceho Ducha Svätého.

Keď vo svojom živote pocítime tento neprestajný pohyb smerom dopredu, keď sa nás zmocní radosť celkom nového typu z toho, že sa v našom živote objavujú vždy nové prvky kresťanského života, potom pochopíme, aký ohromný význam má dnešný sviatok Zoslania Ducha Svätého. Aj tento sviatok sa potom stane naším osobným sviatkom.

Milé sestry a bratia! – prosme teraz Pána Boha, aby sa aj tohtoročné slávnosti Zoslania Ducha Svätého stali osobným, osobne prežitým sviatkom pre každého z nás. Amen

■ Attila Spišák, evanjelický farár v Slovenskom Komlóši

Modlime sa: Pane Ježiši Kriste, na Svätodušné sviatky sme vďační za zrod Tvojej cirkvi. V nej žijeme a tak si Ti náš Priateľ a Spasiteľ. Zo srdca Ti ďakujeme za to, čo si pre nás urobil aj pri zoslaní Ducha Svätého. Prosíme Ťa, buď medzi nami, so všetkými ktorý sa stretávame v kostoloch a inde v zboroch. Požehnaj našu službu, prácu, aby nevychádzala na zmar, ale slúžila Tebe a cirkvi. Povzbudzuj nás milý Pane, a zostaň naším najlepším Pomocníkom. Amen

Turíce

Akoby prudký vietor
strhol sa obrazu,
verných strach z duše zmietol
z vššieho príkazu,

akoby plameň zhora
počítil každý z nich
a začal svetlo slova
ústami Dvanástich,

akoby teplá slza
pokánia troch tisíc
zvlažila pôdu srdca,
ked šli sa pokrstiť.

Predivne Duch vždy vanie,
strhne nás do výsav,
že aj dnes požehnane
neba sa dotýkaš.

■ Andrej Hajduk

Modlili sme sa za oheň Svätého Ducha

Stretnutie slovenských farárov

Prvé rokovanie slovenských farárov v tomto roku sa uskutočnilo 05.05.2010 vo Veňareci.

Naše stretnutie sme začali s modlitbami: spievali sme a v modlitbe si prosili požehnanie na naše rokovanie.

Naši tri biskupi ospravedlnili, že žiaľ: majú iné povinnosti a nemôžu byť prítomní, ale želali nám veľa Božieho požehnania. – Naše stretnutie poctili so svojími prítomnosťami: bratia seniori: Ondrej Szabó a Adam Mekiš, sestra farárka Alžbeta Nobiková, bratia farári Ján Szeverényi, Attila Spišák a Endre Lehoczky. Zvlásť sme sa tešili, že prišiel zo Sarvašu aj Tibor Móťan, referent náboženskej oblasti Celoštátnej Slovenskej Samosprávy.

Našími témami boli referát o minúlom období a aktuality našej slovenskej služby.

Mali sme tú radostnú zvesť, že máme v celej našej krajine pravidelné a občasné slovenské služby Božie v Békéšskej – v Novohradskej – a v Peštianskej župe ako aj v Zadunajsku . Môžeme si okúsiť, zažiť aj oživenie v našich cirkevných zboroch so slovenskými koreňmi – ako napríklad v tomto roku, vo februári sme mali peknú príležitosť na Nyíregyházi – po uplynutých 35 rokov! – na slávnostných službách Boží sme si spomínali na našich slovenských predkov, na ktorích deti a mladí nadšene spievali „Hrad prepevný…" a sa modlili „Otče náš…"

Na konci mája plánujeme slávnostné spoločné služby Božie na Maglóde, na ktorích bude posvätená tabuľa s menami tam služiacich bratov farárov od 1700 rokov.

Najväčšia udalosť aj pre nás v tomto roku 400. výročie Žilinskej Synody na Slovensku: 29 júna 2010 – 05 júla 2010. – Náš mladý vedec, Botond Kertész v marci na Révfülöpi mal výbornú prednášku o význame Žilinskej Synode, ktorý má svoj vplyv až dodnes. Plánujeme ho pozývať s tou prednáškou na jeseň na naše nasledujúce rokovanie.

Aj my sa nadšene chystáme na slávnosti Žilinskej Synody. – Síce práve vtedy: 03.júna 2010 bude tu u nás na Lucine slávnosť „Deň Slovákov v Maďarsku" – ale sme sa dohodli, že tu slúžia naši kolegy, ktorí neprídu na Slovensko.

V záverečných modlitbách sme si prosili oheň – lebo potrebujeme – a moc Svätého Ducha – aby oživila naša slovenská služba – so slovami piesne 565: „Ó Pane drahý, čuj naše túžby, národ náš milý k životu vzkries, použi na to aj naše služby, pomôž mu priniesť radostnú zvesť. Hrolivcov málo, vystroj nás k dielu, štepnica otcov nech kvitne zas, zvestovať spásu dávaj nám silu, nech k tomu Duch Tvoj zmocňuje nás."

■ Hilda Guláčiová-Fabuľová ev. farárka

Moc oceánu. Posledné slová Pána Ježiša na zemi boli „závetom" pre učeníkov: *„ale prijmite moc Ducha Svätého, ktorý zostúpil na vás…"* (Sk 1,8). V dnešnom texte vidíme naplnenie tohto závetu: zbor v Jeruzaleme poločne očakával zoslanie Ducha Svätého – oslavoval Pána Boha za Jeho dar – okamžite začal v moci Ducha svedčiť stratenými ústami Petra. Výsledok tohto postopu – pokánie počúvajúcich a živá viera okolo 3000 ľudí. Postupujeme takto aj my v našich cirkevných zboroch? „Prvotná cirkev nemala žiadnu z vecí, o ktorých si myslíme, že sú podstatné dnes – budovy, peniaze, politický vplyv, sociálne postavenie – a predsa cirkev získala zástupy pre Krista a videla rozvoj mnohých cirkevných zborov po celej Rímskej ríši. Prečo? Pretože cirkev mala moc Ducha Svätého, ktorý jú zmocňoval k službe. Ten istý Duch Svätý je dostupný dnes aj nám." (Vance Havner) Pred niekoľkými rokmi sa potopila loď na rieke Hudson, ktorá ústi do oceánu. Riečna spoločností vypísala „tender" na odstránenie vraku. Prihlásilo sa množstvo spoločností i jednotlivcov. Vyhral ho muž, ktorý nebol inžinier, ale mal originálny nápad – pri odlive oceánu priviazal vrak k sústave člnov. Využil moc prvého prílivu a vrak odstránil. Mal úspech, lebo využil obrovskú silu oceánu. Túžime naozaj využiť moc Ducha Svätého? (Es 251,1)

Tatay Sándor emlékezete

Születésének századik évfordulója alkalmából ünnepségsorozat keretében emlékeztek *Tatay Sándor* Kossuth-díjas íróra az elmúlt vasárnap szülőfalujában, Bakonytamásiban. Az alkalmat megtisztelte jelenlétével *Tatay Ágota,* az író leánya is.

FOTÓ: MENYES GYULA

A híres író az egykori evangélikus paplak szülötte volt, sőt a reformáció korától hat nemzedéken át evangélikus lelkészek voltak a felmenői. Gyermekéveit hat testvérével együtt szülőfalujában töltötte, gimnáziumi éveit pedig Tatán, Pápán és Szarvason. Ezután a soproni teológiára jelentkezett, de néhány év után tanulmányait a pécsi Ttudományegyetem bölcsészkarának magyar–német szakán folytatta. Az 1930-as évektől jelentek meg írásai.

Az ünnepség szervezői a viharos időjárás miatt úgy döntöttek, hogy a templomban tartják meg a délelőtti programot, amely istentisztelettel kezdődött, *Ittzés János* püspök igehirdetési szolgálatával.

Az ünnepi alkalmon a székesfehérvári Tatay Sándor Alapítványi Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola tanulói, valamint a falu Napsugaras Ősz dalköre énekkel szolgált, majd – a temetőben lévő síremlék helyett – az ideiglenesen a templomban elhelyezett mellszobor előtt koszorúztak a Tatay Sándorra emlékezők.

Az ünnepségen részt vett *Baranyai Ernő* csöngei polgármester is, aki a barát, *Weöres Sándor* tisztelőit képviselte. *Tóth Péter* Weöres Sándor-kutató a két író barátságáról tartott rövid előadást.

A délelőtt második felében a gyülekezet a parókia elé vonult, ahol emlékfát ültettek az író tiszteletére, valamint megkoszorúzták a lelkészlakás falán lévő Tatay- és Weöres-emléktáblát. Ezután a gyülekezeti teremben megnyitották a Tatay Sándor hagyatékát bemutató időszaki kiállítást.

A délutáni program a művelődési házban ünnepi műsorral folytatódott.

■ Menyes Gyula

Gyurátz-ünnep Pápán

A néhai püspök, *Gyurátz Ferenc* születésének 169. évfordulója alkalmából idén is tartottak Pápán Gyurátz-napokat. A május 16-ai, Exaudi vasárnapi istentiszteleten *Polgárdi Sándor* esperes hirdette az igét.

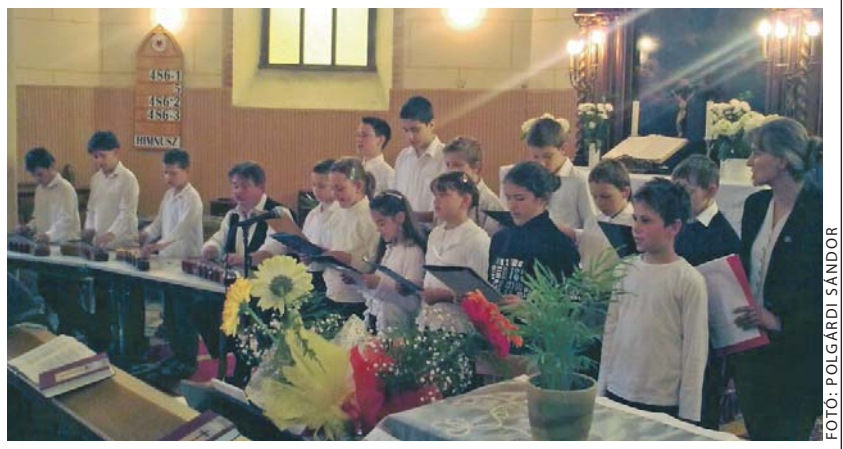
FOTÓ: POLGÁRDI SÁNDOR

A gyülekezet egykori lelkészéről elnevezett általános iskolában a diákok pénteken különféle versenyeken mérhették össze tudásukat és ügyességüket, az eredményekért járó könyvjutalmakat pedig a vasárnap délelőtti istentisztelet keretében vehették át a győztesek. A zsúfolásig megtelt templomban a pápai evangélikus diákok is szolgáltak – Jézus szenvedéstörténetét adták elő színdarab formájában.

Az oktatási intézmény igazgatótanácsa az év elején alapította meg a Bráder Sámuel-díjat. A névadó egykoron a város tehetősebb iparosai közé tartozott, és – családtagjaival együtt – többször juttatott adományokat a gyülekezetnek. Az elismerést az a nyolcadik osztályos tanuló kapja, aki tanulmányi eredményeivel és közösségépítő tevékenységével kiemelkedik társai közül. Az első Bráder-díjat – amelyhez egy díszoklevél és huszonötezer forint is jár – *Szücs Gábor* igazgató adta át *Kiss Szabina* 8. osztályos evangélikus, pápai tanulónak szintén az ünnepi istentisztelet keretében.

■ P. S.

Újabb evangélikus johannita lovag

A Johannita Lovagrend Magyar Tagozata Révkomáromban tartotta éves lovagi napjait május harmadik hétvégéjén. A találkozón ünnepélyes istentisztelet keretében vettek fel három új tagot, közöttük *dr. Fischl Vilmos* evangélikus lelkészt, tovább gyarapítva a rend lutheránus tagjainak számát.

A Johannita Rend, amelyet az első keresztes háború korában, a 11. század végén szerveztek meg a Szentföldön jeruzsálemi központtal, jelentős munkát végzett a sérültek, betegek és rászorulók ápolásában, a zarándokok védelmezésében és támogatásában, miközben a nagy hadjáratok és ütközetek során katonai erejét is bizonyította. A rendtagok három csoportját a harcoló lovagok, a fegyvert nem forgató papság és segítőik – betegápolók, mesteremberek – alkották. Soraikban az egész akkori európai kereszténység képviseltette magát, magyarországi kapcsolataik is a 12. századra nyúlnak vissza.

A szentföldi vereségek, majd Akkón elvesztése után 1291-ben Ciprus szigetére települtek át. 1306-ban Rodosz szigetére mentek, s innen szálltak szembe a muszlim terjeszkedéssel. Málta szigetére *V. Károly* császár támogatásával költöztek 1524-től, itt verték vissza néhány évtizeddel később a sokszoros túlerőben levő oszmán hódítók támadását. A napóleoni háborúk koráig itt éltek, majd több lépés után 1834-ben Rómában telepedtek le. *IV. Frigyes Vilmos* porosz király 1852-ben állította fel a rend protestáns ágát.

A ma már az egész világra kiterjedő lovagrend céljai között a – történelmi egyházakhoz kötődő – keresztény hit erősítése és az elesettek megsegítése áll a középpontban. Számos egészségügyi, szociális és egyházi intézmény kialakításában, fejlesztésében és fenntartásában viszünek fontos szerepet hazánkban éppúgy, mint szerte a világon. A magyar tagozatot 1924-ben hagyták jóvá.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Evangélikus egyházunk az elmúlt évtizedekben egyre élénkebb kapcsolatot ápol a johannitákkal, aminek biztató jele az is, hogy újabb tagokkal gyarapítja ezt a közösséget.

Dr. Fischl Vilmos csővári és repülőtéri lelkész május 15-én vehette magára a révkomáromi református templomban a rend fekete köpenyét, amelyet – az ősi előírás szerint – bal oldalon fehér kereszt díszít.

■ Dr. Korányi András

Szent dráma

Ifj. Hafenscher Károly könyve a liturgiáról

A Luther Kiadó és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzene Tanszékének kiadásában, a Magyarországi Evangélikus Egyház támogatásával jelent meg *Hafenscher Károly (ifj.)* magyar evangélikus viszonylatban hiánypótló liturgikai és liturgiatörténeti műve. Az ötszázhatvan oldalas kötet a *Liturgika* címet viseli, amelyet *A keresztény istentisztelet protestáns megközelítésben, ökumenikus szellemben* alcím pontosít.

A borítót az utolsó vacsorát sajátosan ábrázoló osnabrücki oltárképről (1380) készült felvétel alapján *Galgóczi Andrea* tervezte. Így a könyv külső megjelenése is kifejezi, hogy a szerző álláspontja szerint a keresztény istentisztelet csúcspontja a *Magnum mysterium* (9. rész címe) – az úrvacsora.

Ez egyenesen következik abból a felfogásából, hogy a liturgia olyan *szent dráma,* amelyet ha jól „játszunk el", akkor az istentiszteleten nemcsak „történik valami", hanem maga az istentisztelet válik történéssé, illetve – a szerző szavával – *„Isten-eseménnyé és Krisztus-eseménnyé".* Amelynek során – ugyancsak a szerző szavával – *„Isten meglátogatja, megszólítja, tenyerére veszi az embert".*

Az istentisztelet hagyományos felépítése ennek az eseménynek az előrehaladását segíti. Az istentisztelet bevezetője Isten és a népe közötti dialógus felvétele. Isten megszólítására az ember első válasza csak a bűnbánat és a bűnvallás, a gyónás szava lehet, amelyre Isten a feloldozás igéivel válaszol. Ezután Isten a felolvasott szentírási szakaszokból elhangzó és előszóban hirdetett igéjével szól hozzánk. Nemcsak azért, hogy hitünket növelje és erősítse, és hitvallásra (Credo) buzdítson, hanem hogy így készítsen fel a *magnum mysterium,* a *nagy titok* megtapasztalására. Az úrvacsora vételekor (Communio) Krisztus teste és vére által – a vele való legbensőségesebb közösségben – maga teszi számunkra átélt valósággá *„megváltásunk titkát",* hogy az ő keresztha lálának gyümölcseként – ismét a szerzőt idézve – *„méltatlanságunkban is elfogadottak vagyunk".*

A szerző ezért tekinti protestánsok számára is igazoltnak és elfogadhatónak a liturgiáról a keleti és nyugati hagyományban egyaránt őrzött felfogást: a liturgia nem más, mint elimádkozott dogma. És mint ilyen, megtartó erő, mert – miként két évezred tapasztalata tanúsítja – az egyház tanításából a hívők köztudatában csak az marad meg, amit a liturgikus szövegek ünnepről ünnepre, vasárnapról vasárnapra elismételnek.

A kilenc részből álló könyv az *Alapvetésben* (1.) a liturgiaelméleti irányzatokat taglalja. Majd *Az istentisztelet rendje, alkotóelemei, formája* (2.) című részben csaknem száz oldal terjedelemben ismerteti a keresztény istentisztelet hagyományos felépítését. Ezt az *Egyetemes liturgiatörténet* (3.) követi, melyben a vallástörténeti háttér megvilágítása után az istentisztelet ó- és újszövetségi hátterét tárja fel, majd a keresztény ókortól a huszadik század megújulási törekvéseiig mutatja be az istentisztelet történetét.

Ezt a *Magyar protestáns liturgiatörténet* (4.) fejezete követi, majd korunkhoz érkezve *Ökumenikus áttekintés* (5.) cím alatt ismerteti a jelenleg használt római katolikus, református, evangélikus, ortodox és szabadegyházi istentiszteleti formákat.

A fejezet végén a *Lima-liturgia* ismertetése, illetve egy ennek alapján összeállított, úrvacsorát is tartalmazó ökumenikus istentiszteleti rend áll. Ezután az *Ünnepek – egyházi esztendő* (6.) című rész bevezetőjében *Karl-Heinrich Bieritz* megállapítását idézi: *„Ahogy kétezer éves történelme alatt a kereszténység a különböző területekre épületeket állított, (…) úgy épített »házat az időben« is: az egyházi esztendőt."* Majd több mint száz oldalt szentel az ennek alapján felvetett kérdések megválaszolására: *„Vajon tényleg az egyház építette ezt a házat, vagy csak ő volt a fővállalkozó, aki sokak munkáját összegezte, koordinálta, hasznosította? Volt-e a külső segítség mellett felső iniciatíva, azaz emberi-e csupán az építmény, vagy valami többről van szó? (…) Kibírja-e ez az épület a következő évszázadokat is? (…) Tartósak-e a megújított elemek és pillérek? (…) Mi az idő, mi az ünnep, kicsoda az ünneplő ember?"*

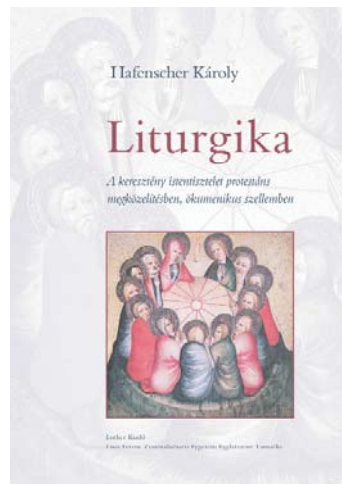

A következő részben *A liturgia személyi és tárgyi feltételei* (7.) cím alatt a lelkészről, a lelkészi szolgálat feltételéről, az ordinációról, majd a kántor, az egyházfi és segítői, valamint a lektorok szolgálatáról értekezik a szerző. Végül az istentisztelet „tárgyi" feltételeként a templomról mint szakrális térről és berendezéseiről ad történeti hosszmetszetet és felekezeti keresztmetszetet.

Az ezt követő *Alkalmi és rendkívüli istentiszteletek* (8.) című rész – mely a keresztelés, esketés, temetés, konfirmáció történeti és felekezeti kitekintéssel tárgyalt rendjei mellett az áldó, avató, szentelő szolgálatokról, a templomban tartott egyházzenei hangversenyekről és a média által közvetített istentiszteleti szolgálatokról szól – megtöri kissé a könyv ívét a *magnum mysterium* (9.) felé. Ugyanakkor ez a besorolás kifejezi, hogy az „alkalmi és rendkívüli istentiszteletek" nem függelékei csupán az egyház istentiszteleti életének, és így a *„magnum mysterium",* az úrvacsorában Krisztus és a megváltottak közt létrejövő *communio* is megmarad nemcsak az istentisztelet, hanem a róla szóló könyv tetőpontján.

Kik forgathatják haszonnal Hafenscher Károly könyvét? Mindenekelőtt azok, akik tanulmányaik során liturgikával foglalkoznak. De feltétlenül ajánlott olvasmány szolgálatban álló lelkészeknek, hitoktatóknak és kántoroknak is. És minden istentiszteletre járó, az istentiszteletet mélyebben érteni kívánó hívő keresztménynek.

■ Véghelyi Antal

Hafenscher Károly: Liturgika – A keresztény istentisztelet protestáns megközelítésben, ökumenikus szellemben. Luther Kiadó – Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Egyházzene Tanszéke, Budapest, 2010. Ára 4900 forint.

2. ökumenikus egyházi napok –

KIRCHENTAG 2010

München – magyarokkal

Bocsássuk előre: nem ez a panorámaoldal lesz az egyszeri híradás lapunkban a május 12–16. között Münchenben lezajlott 2. ökumenikus egyházi napokról. De nem is a szerkesztőé az első szó, hiszen jelen számunk 3. oldalának *Égtájoló* rovatában *Fabiny Tamás* külügyekért is felelős püspök átfogó összefoglalóját adja e mintegy *háromszázezer* keresztényt megmozgató németországi találkozónak.

Miután némely szerzőnk lapzártánkkor még haza sem érkezett a múlt vasárnap zárult Kirchentagról *(2. Ökumenischer Kirchentag volt a rendezvény hivatalos német elnevezése),* a szomszédos hasábokon főként a magyar vonatkozású „történéseket" igyekeztünk dokumentálni. Elfogultságunkat menti, hogy a mintegy négyezer külföldi delegátus sorában a 740 fős magyar ökumenikus csapat volt az ötödik legnépesebb küldöttség. (És akkor még nem is szóltunk a hivatalosan nem regisztrált, illetve az országunk határain túlról Münchenbe sereglett magyar ajkú keresztényekről.)

A hiteles statisztikai adatokról egyébként szintén értesülhettünk magyar nyelven is, mert a külföldi vendégek részére szerda kora délután tartott „megnyitót" követően – *Görög Tibor* február óta Berlinben élő evangélikus lelkész személyében – a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának (MEÖT) korábbi főtitkára tájékoztatta a mintegy háromezer programot tartalmazó 720 oldalas műsorfüzet átolvasásába belefáradt magyar csoportot…

FOTÓK: LUKÁCS GABI

Dr. Görög Tibor

■ T. Pintér Károly

Mi a kísértés?

A Kirchentag hatalmas. A lenyűgöző méretek nemcsak a belvárosban felállított színpadokra értendők, hanem a Messe (vásárváros) területén lévő kiállítóterületre is, az egyházi napokra igénybe vett csarnokok ugyanis pontosan egy metrómegállónyi távolságot hidalnak át. Ekkora térben kellett a különböző keresztény szervezeteknek megtalálniuk a módját annak, hogyan keltsék fel maguk iránt a látogatók érdeklődését, akiknek sietősen is vagy tíz percükbe telt, míg a nyugati A1-es csarnoktól elértek a keleti A6-osig.

Az egyik legkedveltebb helyszín azonban mégiscsak a B2-es épület volt, amely valójában csak néhány – kék szőnyegfolyóval összekapcsolt – oázisból állt. A szikladekorációk és a valódi pálmák között nemcsak pihenésre nyílt lehetőség, de az ötletgazdák gondolkodásra is késztettek.

A *kísértés oázisában* például széles papírcsíkok várták azokat, akik meg akarták osztani a többiekkel a látásukat arról, hogy mi a kísértés. A „csokoládé", a „szerelem" és az „új iPhone" mellett továbbgondolható válaszokat is őriztek a hosszú szalagok: „kérdés: mi teszi a kísértést kísértéssé?", „a bizalmat hátrahagyni", „szorongani, mielőtt feladunk valamit", „elérni az emberségünk határára"…

Akiknek nem adott elegendő pihenési lehetőséget a „kávéházi" oázis, felkereshették a *hallgatás helyét,* ahol a magas sziklafalakkal körbevett, nagy belső térben többen szundítottak is egyet a vásári forgatag peremén. És mielőtt az olvasó azt gondolná, hogy csak a lazítás és a szórakozás céljait szolgálták a pálmaligetek, tudni kell, hogy *az imádság és a munka oázisában* a lelki feltöltődésre vágyók is megtalálhatták a helyüket.

■ NB

FOTÓ: LUKÁCS GABI

Honfitársaink az utcán

A második ökumenikus egyházi napok szerdai nyitó istentisztelete után valódi fesztiválhangulat uralkodott el a városon. Ez volt a *Találkozások estéje* (Abend der Begegnung). Több utca hosszan sorakoztak a keresztény egyesületek, intézmények, gyülekezetek és népek sátrai, itt-ott színpadokkal, pódiumokkal kiegészülve. A közös bajor–magyar sátor a Herzog-Wilhelm-Straßén kapott helyet, nem messze a Magyar Katolikus Misszió sátrától. A közelben lévő színpadon lépett fel a pécsi gospelkórus és a müncheni magyar református gyülekezet táncegyüttese is.

FOTÓ: LUKÁCS GABI

A Credo együttes

Bár a magyaros ételek főzése – szervezési problémák miatt – csak kissé megkésve kezdődhetett, a méretes adagok annál sebesebb tempóban fogytak. A hangulat fokozásáról a helyszínre Balatonszárszóról érkezett *Végh Szabolcs,* illetve a csömöri *Kulich fivérek* gondoskodtak, akik pillanatokon belül fergeteges táncházhangulatot varázsoltak az utcára. Az arra sétálók többsége nem tudott ellenállni az invitálásnak, és hamarosan magyar, német, holland és ki tudja, még milyen náció ropta együtt a táncot az erdélyi dallamokra.

A Pécsről érkezett főzőcsapat pénteken a müncheni „Üllői úton", a Bajor Tartományi Evangélikus Egyház központjában volt hivatalos több kondér marhapörkölt, majoránnás csirke és néhány száz palacsinta elkészítésére, ezzel ünnepelve a szerteágazó bajor–magyar evangélikus kapcsolatot. Az udvarra eszkábált színpad kulturális programjában a *Smidéliusz Gábor* vezette budapesti *Credo együttes* koncertje kapott helyet, de egy színpad-átrendezési szünetet kihasználva *Kulich Gábor* is felettébb sikeres tánciskolát „nyitott".

Mivel az újabban *Bóra Katalin* nevét viselő Meissner-straßei egyházi központ szabadtéri színpadán a pécsi gospelkórus nem volt műsoron, tagjai fogták magukat, és elmentek München egyik sétálóutcájába, a Kaufingerstrasséra, ahol utcai hangversenyt rögtönöztek. Nemsokára jelentős sokaság vette körül a több nyelven éneklő együttest. A feszes ritmus keveseket „hagyott nyugton", így hatalmas kört formálva együtt táncoltak a gospelesekkel. „Kik ezek? Honnan jöttek?" – fogalmazódott meg többekben a kérdés. Jó volt mondani a választ: „Magyarországról, az evangélikus delegáció tagjai vagyunk!"

A kórus szombaton a vendéglátó schrobenhauseni gyülekezetben adott koncertet, amit ismét magyaros vacsora, jóízű beszélgetések és egy kis mulatozás követett. Másnap reggel a schrobenhauseniek és a magyarok abban a reménységben búcsúztak el egymástól, hogy az együtt töltött napoknak biztosan lesz folytatása. Közöttünk – és bennünk.

■ Dr. Sramó András

A SZERZŐ FELVÉTELE

Erdélyi dallamok a Herzog-Wilhelm-Straßén

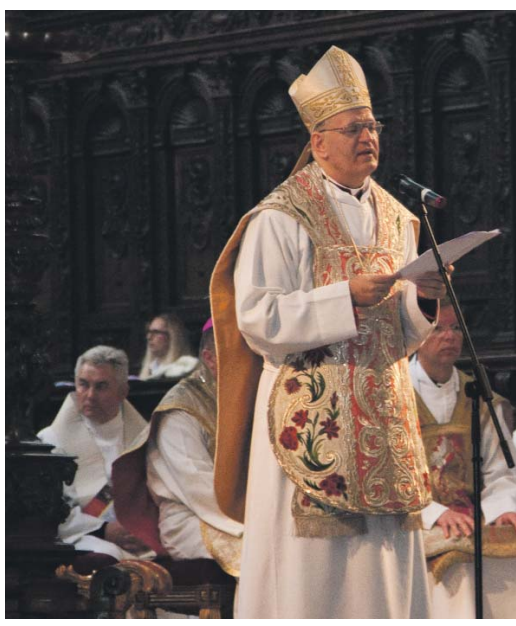

Dr. Erdő Péter

Teljesen megtöltötték a belvárosi St. Michaels jezsuita templomot azok a látogatók, akik péntek délután az *Erdő Péter* bíboros által celebrált misén vettek részt. Az esztergomi érsek az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának elnökeként volt ünnepi szónoka is a *Nemzetek istentisztelete* elnevezésű alkalomnak.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai közül a külföldi magyarok lelkipásztori gondozásáért felelős püspök, *Cserháti Ferenc* is közreműködött a liturgiában, melynek során német, cseh, magyar, spanyol,

„Hogy reménységetek legyen...”

FOTÓ: LUKÁCS GABI

Nóé négy életszakaszát vette górcső alá 1Mózes 9,8–17 alapján tartott bibliatanulmányában *dr. Fabiny Tamás,* aki május 13-án a reggeli áhítatok egyik patinás helyszínén, a régi városháza dísztermében szólt a mintegy kétszáz fős gyülekezethez. *(A későbbiekben lapunkban is közölni tervezett előadás szövegét az internet-hozzáféréssel rendelkezők már most elolvashatják az evangelikus.hu portálon.)*

■ Bölcsföldi András *felvétele*

FOTÓ: LUKÁCS GABI

lengyel, szlovén, szlovák, olasz, vietnami, portugál, koreai, arám, ukrán, kínai, román és angol nyelven is elhangoztak könyörgések.

Prédikációjában Erdő Péter azt emelte ki, hogy a Szentlélek a különbözőségeken keresztül teremt egységet. A Lk 16,1–13 igeversekhez hozzáfűzte továbbá, hogy miként a tapasztalt halász, Péter megbízott Jézusban, és újra kivetette hálóját, nekünk sem szabad abban a hitben ringatni magunkat, hogy az egyház építéséhez elegendő a szakértelmünk.

■ Lukács Gabi *felvétele*

Szolidaritás: vágy vagy valóság?

FOTÓ: LUKÁCS GABI

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője is résztvevője volt a *Szolidaritás Európában – vágy vagy valóság?* címet viselő pódiumbeszélgetésnek, melyen az európai polgárok közötti, illetve a gazdag és a szegény államok közötti szolidaritás kérdései kerültek terítékre.

A görög válság megoldásában való német szerepvállalás miatt felettébb érzékeny témával kapcsolatban *Prőhle Gergely* – egyebek mellett – hangsúlyozta, hogy az egyházak feladata a társadalomnak a szolidaritás irányába való terelgetése. A civilben ismét vezető diplomáciai tisztségre felkért volt berlini nagykövetünk több felszólalásában is hangsúlyozta továbbá az egyházak szerepét abban, hogy a társadalomban az integráció és az egymás iránti felelősség képviselői legyenek. Véleménye szerint egész Kelet-Közép-Európára jellemző, hogy az egyházak által gyakorolt szolidaritás a politikában kevéssé jelenik meg.

Prőhle Gergely elmondta, hogy a Magyarországon előtérben álló, a roma lakossággal kapcsolatos kérdéskör nemcsak politikai, hanem alapvetően szociális probléma. A közönség soraiból érkező, a szélsőjobb politikai előretörését firtató kérdésre válaszolva az országos felügyelő megjegyezte: a német média félreérti a helyzetet. A szélsőjobboldal megnövekedett itthoni népszerűségének megvan a maga külön háttere, és többek között épp a megoldatlan szociális problémákra, illetve a szolidaritás iránti készség hiányára vezethető vissza.

■ – adami –

Egyházak kisebbségben

FOTÓ: LUKÁCS GABI

Dr. Bölcskei Gusztáv

Kisebbségi egyházak az ökumenében címmel került sor pódiumbeszélgetésre május 15-én délelőtt a Müncheni Református Egyházközség gyülekezeti termében, amelyen – érintettként – *dr. Christoph Klein,* a Romániai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház püspöke és *Daniele Garrone* professzor, a római valdens teológiai fakultás dékánja fejtette ki gondolatait. A Kirchentag egyik legizgalmasabb programjának bizonyult együttléten a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke mondott zárszót. Az Európai Református Egyházak Közösségének elnöki tisztét is betöltő *dr. Bölcskei Gusztáv* kiemelte: fontos, hogy a nagyobb és a kisebb egyházak kölcsönösen elismerjék egymást, mert csak így van esély arra, hogy – közös álláspontot kialakítva – együtt emelhessék fel hangjukat a mindinkább szekularizálódó Európában. *(A pécsi református kollégium kórusának közreműködésével zajlott rendezvényen elhangzottakra lapunk következő számában még visszatérünk.)*

■ A. M.

Villáminterjú a MEÖT-elnökkel

– Vállalt szolgálatot is itt Németországban, avagy – a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnökeként – „csupán” megfigyelőként vesz részt a 2. ökumenikus egyházi napokon? – kérdeztük *D. Szebik Imre* nyugalmazott evangélikus püspöktől, akivel több ízben is összefutottunk a müncheni Kirchentagon…

– A magyar evangélikusok talán legnépesebb csoportja a Kirchentag ideje alatt a schrobenhauseniek vendégszeretetét élvezi, amely város egyházközsége immár nem is egy magyar evangélikus közösséggel ápol testvér-gyülekezeti kapcsolatot. Közös alkalmainkon több ízben is szolgálok most náluk, a müncheni programokon azonban valóban megfigyelőként veszek részt.

FOTÓ: LUKÁCS GABI

D. Szebik Imre

– Kissé bulváros stílusban a következő kérdés logikusan így hangzik: mit sikerült ez idáig megfigyelnie?

– Még nem ért véget a találkozó, de két dolog kétségkívül feltűnt. Az egyik, hogy noha a Kirchentag ökumenikus nyitottsága elvileg minden keresztény felekezetre kiterjed, katolikus testvéreink leginkább velünk, evangélikusokkal vállalnak közösséget… Igen érdekes az ortodox felekezet viszonyulása a testvéregyházakhoz – ők ugyanis még a római katolikusokhoz is fenntartással közelednek…

– Talán még a meghívott előadókat is meglepte, milyen élénk figyelem övezte a kisebbségben élő protestáns egyházak ökumenében játszott szerepéről rendezett fórumot…

– Látnunk kell, hogy bár a protestáns egyházak igyekeznek szorosabbra fűzni kapcsolataikat, híveik száma Európában szinte mindenütt csökkenő tendenciát mutat. De tudnunk kell azt is, hogy az egyház erejét nem a lélekszám adja, hanem a Lélek és az ebből táplálkozó szolgálat. Isten a kicsiny nyájat is tudja használni, és különösen így pünkösd előtt tudatosíthatjuk bátran azt is, hogy nemcsak lélekszámcsökkenésről, hanem -növekedésről is tud az egyháztörténet.

■ TPK

Nemzedékről nemzedékre

Több mint egy órával a kezdés előtt egy kartondobozon kuporgunk a hatalmas csarnok nézőterén: a két teológusóriás, a katolikus *Hans Küng* és a lutheránus *Jürgen Moltmann* ökumenéről szóló beszélgetésére várunk. Könnyű nekem, hiszen egyetemistaként sohasem jelent gondot a várakozás, előveszem a jegyzeteimet és tanulok. Mellettem egy idősebb hölgy ül – a nagymamám lehetne –, kezében sebesen csattog a kötőtű. Elmosolyodom, és ahogy körülnézek, tudatosul bennem, hogy a nézőtéren döntő többségében idősebbek ülnek.

FOTÓ: LUKÁCS GABI

A hosszú várakozás után elkezdődik a vita. A beszélgetés alatt nekem a tollam serceg, ahogy jegyzetelek, mellettem a kötőtű csattog, lelkes munkával készül egy lassan már felismerhető, vastag zokni.

Ezután nyílt meg a szemem arra, hogy a különböző programokon a résztvevők életkorát is figyeljem egy kicsit. A magyar úgy gondolná, hogy egy ilyen hatalmas, olykor-olykor inkább fesztiválba hajló rendezvényt inkább a fiatalok mozgatnak; ez talán a könnyűzenei rendezvényekre igaz is volt. Az előadásokon, teológiai disputákon a fő hajtóerőt viszont a nyugdíjas korosztály adta: ott voltak, kérdeztek, hozzászóltak, értékeltek. Lehetett tanulni tőlük, felnézni rájuk.

Mekkora áldás az a nemzedék, amelynek tagjai nyugdíjas éveiket azzal töltik, hogy a hitük és egyházuk dolgairól beszélgessenek, vitatkozzanak és tanuljanak! Számomra a Kirchentag talán legnagyobb ajándéka annak felismerése volt, hogy mennyire szükségünk van az idősebb generációra.

Miközben Magyarországon egyházaink kínkeservesen próbálják megnyerni a fiatalokat a kihaló gyülekezetekben, vajon elég időt és energiát fordítanak-e az idősekre? És legfőképp: vajon kihasználják-e azt a hatalmas lehetőséget, amely ebben a korosztályban rejlik? Istené legyen a dicsőség az időseinkért!

■ Dull Krisztina

Deutsche Anlage

Redakteur:
Holger Manke

Zum Geleit

Am Pfingstfest feiern wir den Geburtstag der einen christlichen Kirche, das Fest des einen Heiligen Geistes. Zu Pfingsten blicken wir nicht nur auf die Ursprünge der Kirche zurück, sondern wissen uns auch in besonderer Weise mit der Christenheit weltweit verbunden.

Die „weltweite Christenheit" ist ein schöner Ausdruck, der einem bisweilen leicht über die Lippen kommt. Doch zu oft bleibt allzu schemenhaft, wie sich christliches – gerne auch ganz konkret: lutherisches – Leben in vielen tausend Kilometern Entfernung gestaltet. In welchem sozialen, politischen, gesellschaftlichen Klima wird im Jahr 2010 das Pfingstfest gefeiert? Und welche Freuden und Sorgen haben unsere Schwestern und Brüder im Herrn, die weit entfernt leben?

Pfingsten bedeutet für mich auch, den Blick aus den heimischen internen Lebenskontexten zu erheben, den Horizont zu weiten und in die Ferne zu blicken.

Zu einem solchen pfingstlichen Weitblick möchte ich Sie, liebe Leser, einladen. Probst Manfred Brockmann aus dem russischen Wladiwostok und Pastor Georg Scriba aus dem südafrikanischen Pietermaritzburg gewähren uns einen Einblick in das Pfingstfest vor dem Lokalkolorit ihrer Länder und Gemeinden. Beiden gilt mein und unser herzlichster Dank!

Ein gesegnetes Pfingstfest in Südafrika, Russland, Ungarn – und überall auf der Welt!

■ Holger Manke

Pfingsten in Wladiwostok

Insel der Menschlichkeit im alltäglichen Kampf

Liebe Brüder und Schwestern in Ungarn!

Was Pfingsten ist, das wisst Ihr. Aber wisst Ihr auch, wo Wladiwostok liegt? Das wissen vielleicht nur Eisenbahnfans: Wladiwostok ist die Endstation der Transsibirischen Magistrale, der wohl größten Eisenbahnlinie der Welt. Die Stadt ist ein Hafen am Japanischen Meer, also am Pazifik, wunderschön auf Bergen und an Fjorden gelegen. Sie wurde 1860 gegründet unter maßgeblicher Beteiligung von Lutheranern, die hier als Gouverneure, Admirale, Kaufleute, Ärzte, Lehrer und Forscher das Gesicht der Stadt sehr geprägt haben. Deshalb ist auch die lutherische Pauluskirche die älteste Kirche von Wladiwostok. Das alles ging mit dem ersten Weltkrieg und der russischen Revolution zu Ende. Der letzte Pastor, Woldemar Reichwald, wurde 1935 deportiert und verschwand, die Pauluskirche wurde Matrosenklub, dann Kino und schließlich Museum der russischen Pazifikkriegsflotte. Das war sie auch noch, als ich im Mai 1992 hierherkam und die Gemeinde neu gründete. Erst am 16. September 1997 bekamen wir die Kirche zurück.

Was aber hat das alles mit Pfingsten zu tun? Nun, Pfingsten ist der Geburtstag der Kirche: die Ausgießung des Heiligen Geistes, von der wir im Predigttext zu Pfingsten lesen, führte Menschen aus verschiedenen Völkern und Sprachen unter der Predigt des Petrus zusammen. Seitdem gibt es durch alle verschiedenen Völker und Sprachen hindurch die eine heilige christliche Kirche.

Als ich Mai 1992 hierherkam, waren wir auch alle sehr verschiedene, ja vereinzelte Menschen, sogar mit verschiedenen Sprachen – Russland ist ja immer ein Vielvölkerstaat gewesen –, und zusammengefunden hatten wir noch längst nicht. Aber da stand die Kirche mitten in der Stadt – und da war ein Bewusstsein: hier gab es einmal eine lutherische Gemeinde. Und da war ein Pastor aus Deutschland gekommen, der hier arbeiten wollte. Das alles brachte doch etwa 50 Menschen dazu, sich am Sonntag Exaudi, 31. Mai 1992, vor der Pauluskirche zu versammeln und dort mit mir einen Gottesdienst zu feiern. Und seitdem existiert die Paulusgemeinde wieder.

Freilich, das ist nun nicht der Geburtstag der christlichen Kirche, das ist aber der Geburtstag unserer Gemeinde, ihre Wiedergeburt nach 57 Jahren Todesschlaf. Wir feiern unseren Geburtstag jedes Jahr am Sonntag Exaudi, und einen Sonntag später feiern wir den Geburtstag der weltweiten christlichen Kirche, denn Exaudi ist ja der letzte Sonntag vor Pfingsten.

Den Geburtstag unserer Gemeinde feiern wir in unserer Pauluskirche, aber zum Geburtstag der Kirche Jesu Christi gehen wir jedes Jahr ans offene Meer, an den Pazifik und feiern dort.

Was bewegt uns denn zu Pfingsten? Gerade eine Woche zuvor haben wir den Geburtstag unserer Gemeinde gefeiert. Wir haben uns wieder das Photo der 50 Menschen angeschaut, die sich am Sonntag Exaudi 1997 vor der Pauluskirche versammelt hatten, und wir müssen sagen: Keiner von ihnen ist mehr bei uns! Der und der ist gestorben, der ist sogar erschossen worden, der und der ist einfach verschwunden, die meisten aber sind einfach weggezogen, sogar ausgewandert, meist zurück nach Deutschland, von wo ihre Vorfahren vor mehr als 250 Jahren und noch viel früher in dieses Land kamen. Das ist ein Zeichen der schwierigen, unsicheren Lage in diesem Land.

Das Leben ist hart. Die Menschen werden müde, sie sind überarbeitet, um sich den Standard leisten zu können, der überall propagiert wird, oder um einfach ihre Familien zu ernähren. Auf die Müdigkeit folgt Erschöpfung und Enttäuschung, und dann werden die Menschen einfach böse, sagt meine Frau. Unsere Kirche steht da mittendrin: Sie ist eine Insel der Menschlichkeit inmitten eines Meeres von hartem, alltäglichen Kampf da draußen. Das ist sie allein schon durch ihre Lage im Zentrum der Stadt. Oft kommen Menschen von der Straße herein und genießen einfach diesen schönen Raum. Schönheit hat in Russland einen Erlösungswert, weil man – wie Dostojewskij sagte – gerade in diesem Land so deutlich erfährt, wie schnell alles hässlich wird. In Russland ist der Mensch besonders nackt vor Gott. Das macht den Reiz der russischen Literatur aus, das zeigt auch Russlands religiöse Begabung, die aber auch leicht in Aberglauben und Sektiererei übergeht. Die lutherische Kirche hat da eine wichtige, geradezu „aufklärerische" Mission. Mit unserer Bildungsarbeit, Sozialarbeit und Musik ziehen wir gerade Menschen an, die das eigene Denken lieben. Aber oft sind wir am Rande unserer Kräfte. Da bin ich froh über jeden, der in diesem Land der Begabung zur Depression nicht nur klagt, sondern steht und mit anpackt.

Ja, wir brauchen Menschen, die fest stehen. Wir brauchen auch Geld. Wir brauchen vor allem Glauben. Aber dazu werden wir in diesem Land erzogen: entweder *sich hängen lassen oder abhauen* oder *glauben und bleiben.*

Und das sind die Gedanken, die uns zu Pfingsten bewegen: Der Geist Gottes führt Menschen zusammen, und er gibt Mut. Keiner der Gründungsväter und -mütter von vor 18 Jahren ist mehr da, und doch lebt und wächst die Gemeinde. Und es gibt inzwischen viele Menschen, die feststehen und bleiben: Vor einiger Zeit habe ich eine treue alte Frau unsere Gemeinde beerdigt und danach ihre Enkelin konfirmiert und ihre Urenkelin getauft: vier Generationen in unserer doch noch jungen Gemeinde! Wenn das nicht ein Zeichen des Segens und der Wiedergeburt ist! Pfingsten – Geburtstag auch unserer Kirche und Gemeinde.

■ Manfred Brockmann

Pastor an der Pauluskirche zu Wladiwostok, Propst des Russischen Fernen Ostens

Pfingsten in Südafrika

Das Fest der vielen Gaben

Es sind verschiedene Gaben; aber es ist ein Geist. Und es sind verschiedene Ämter; aber es ist ein Herr. Und es sind verschiedene Kräfte; aber es ist ein Gott, der da wirkt alles in allen. Und wenn ein Glied leidet, so leiden alle Glieder mit, und wenn ein Glied geehrt wird, so freuen sich alle Glieder mit. Ihr aber seid der Leib Christi und jeder von euch ein Glied. (1 Korinther 12, 4–6 und 26–27)

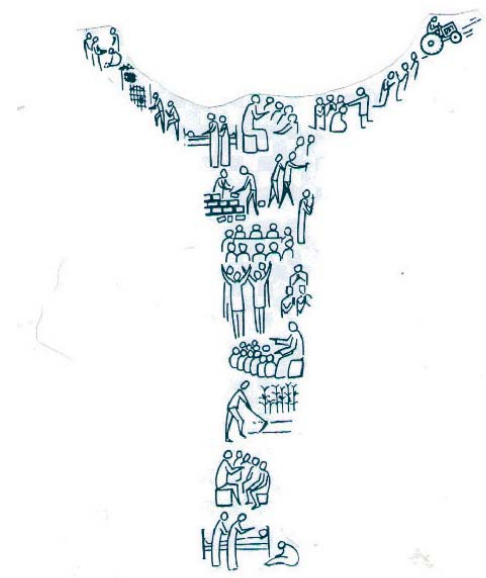

Oben sind zwei Bilder abgedruckt (aus A. Prior & F. Lobinger, Developing Shared Ministry, Lumko 1983). In dem ersten (links) sehen wir, wie eine Vielzahl von Aktivitäten und Gaben besonders in unserem Land ausgeübt werden: Besuche am Krankenbett und im Gefängnis, gemeinsames Singen und Beten, und sogar Traktorfahren (ganz oben), dann Mauern, Singen, Lobpreisen, Lehren und Pflanzen (in der Mitte), bis hin zur Gemeinschaft und zum Gebet am Totenbett (ganz unten). Wir denken unwillkürlich an das, was wir den Allergeringsten der Geschwister des Herren antun oder nicht erweisen (Matthäus 25, 31–46). Im zweiten Bild (rechts) werden diese Gaben und Aktionen behauptet von dem einen, Christus, und sind umrahmt von seinem Leib. Mit Pfingsten gibt es verschiedene Gaben, Ämter und Kräfte aber es ist der eine Leib des dreieinigen Gottes, Gott Vater, Sohn und Geist. Er ist nicht abgegrenzt, denn dieser Leib erscheint uns im Glauben und in der Hoffnung verbreitet über die ganze Welt.

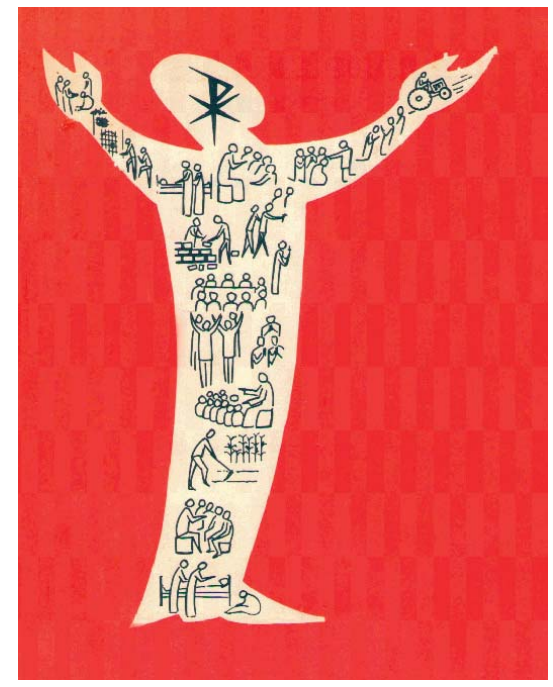

Pfingsten ist das Fest der Gaben und Begabungen, der Talente und Charismen. Das eigentliche Pfingstwunder ist es, dass einfache Männer und Frauen, wie etwa die Jünger Jesu, die einfache Fischer waren, nun plötzlich öffentlich Zeugnis ablegen, predigen und die Auferstehung ihres Herrn in vielen Sprachen verkündigen oder von Menschen in vielen Sprachen verstanden werden.

Wir leben in Südafrika in einem Land mit elf offiziellen Sprachen, wobei mit Ausnahme des Englischen (und Afrikaansen), keine der vielen europäische Sprachen als solche anerkannt wird (auch nicht Deutsch). Unser Land ist aufgeteilt in viele Denominationen, Christengemeinschaften und unabhängige Kirchen. Die Zahl der „Afrikanischen Unabhängigen/Initiierten Kirchen" wird in Südafrika alleine auf etwa 6.000 geschätzt. Die Menschen dieses Landes sind nicht nur eine Regenbogennation, wie der ehemalige anglikanische Erzbischof Desmond Tutu sie beschrieb, sondern sie haben auch täglich das Pfingstwunder des Miteinanders der verschiedenen Sprachen und Kulturen zum Verständnis nötig. In einer Zeit, in der Angst und Aggressionen, Kriminalität und Korruption, Stagnation und sinnloses Sterben an der Tagesunordnung sind, ist die pfingstliche Verheißung des Trösters und Friedensbringers von entscheidender Bedeutung.

Dazu gehört das von Paulus belegte Bild von dem Leib mit seinen vielen Gliedern. Jedes Glied ist vom anderen abhängig, sowohl in der Ehrerweisung wie im Leiden. Der Stolz über die Errungenschaften eines Gliedes wirkt sich auf den ganzen Leib aus, wie auch der Schmerz, wenn wieder ein Glied der heimtückischen HIV Erkrankung erlegen ist.

Und so sei uns hier in Südafrika und dort im Osten Europas ein gesegnetes Pfingsten geschenkt, ein Fest der vielen Gaben in der Gemeinschaft und zum Nutzen aller.

Gebet: O komm, du Geist der Gaben und lass uns diese zum Aufbau deiner Kirche in der ganzen Welt erleben, erfahren und weitergeben. Amen.

■ Georg Scriba

Pastor in Pietermaritzburg

PÜNKÖSD 2. NAPJA – APCSEL 2,42–47

AZ ÜNNEP IGÉJE

Működik!

Hazánk legnagyobb baja évek (?), évtizedek (?), évszázadok (?) óta az, hogy sok minden *nem működik.* Nemcsak a gazdaságban, hanem az emberi kapcsolatokban, közösségi életben, szervezetekben, a kultúrában, s még sorolhatnám. Sok minden nem működik. Az egyházzal kapcsolatban is van néha ilyen érzésünk… Azután egyszer csak ilyen meg olyan jeleket látunk, s a jelek nyomán rácsodálkozunk, hogy milyen is, amikor működik valami. Semmi különleges, semmi extra, egyszerűen csak működik. De mitől tud mégis működni az, ami „már-már megszokottan" nem funkcionált? Mi vagy ki mozgatja a dolgokat?

Eszembe jut egykori kedves munkatársam visszatérő gondolata: „a Szentlélek nem háziasítható". Igen, a Szentlelket nem tudjuk helyhez, időhöz, emberi formákhoz és tevékenységekhez kötni, nem tudjuk kalitkába zárni, nem lehet röghöz kötni. *János evangéliumának* harmadik fejezetében Jézus is erre inti Nikodémust: *„A szél arra fúj, amerre akar; hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön, és hova megy: így van mindenki, aki a Lélektől született."* (Jn 3,8)

Mikor működik, és mikor működik rendeltetésszerűen az egyház? Akkor, ha a dolgok, az események mozgatórugója, az emberek motiválója maga a Szentlélek. A mai evangélium a megfáradt európai kereszténységnek, a „lelkesedéshiányos" emberek gyülekezetének szól: az egyház működőképes! Ne higgyünk azoknak, akik leírják az egyházat! Ne meredjünk a statisztikákra! Ne gondoljuk, hogy az egyház és a kereszténység korszaka lejárt! Az egyházat nem emberek, nem szokások, nem tradíciók tartják meg, hanem a megtartó Úr és az ő Lelke, a Szentlélek Úristen. Lelkészek, gyülekezeti tagok, szervezetek és közösségek hibái, bűnei, gyarlósága ellenére van és lesz egyház. Sőt működik és működni is fog. Nem biztos, hogy úgy, ahogy szeretnénk, ahogy elképzeljük. De úgy, hogy Isten kegyelme hatékony lesz benne, és Isten szeretete árad rajta keresztül. Az egyház nem emberi szervezet, amely megbetegszik, legyengül, meghal. Az egyház Krisztus teste, amelyet Lelke által épít és működtet.

Az *Acta Apostolorum,* azaz *Az apostolok cselekedeteiről írt könyv* valójában nem a tanítványok vagy az apostolok cselekedeteiről szól, hanem a Szentlélek cselekedeteiről, munkájáról, hatásáról. Így olvashatjuk-hallhatjuk mai igeszakaszunkat.

Az apostoli korban a Szentlélek tette élővé az istentiszteletet, a Szentlélek munkája nyomán történtek csodák, és a Szentlélek hozta létre és tartotta fenn azt az egységet és közösséget, amely megmutatkozott az istendicséretben, az összetartozásban, a közös anyagi tehervállalásban.

Igénk csodálatos egyszerűséggel foglalja össze az őskeresztény istentisztelet legfontosabb alkotóelemeit: tanítás (igehirdetés), közösség, a kenyér megtörése (úrvacsora) és imádkozás. Ezek között és ezekben ősi, az *Ószövetség* népétől örökölt elemek és új, speciálisan keresztény részek egyszerre jelen vannak, sőt egyensúlyban vannak. Nem nyitottak teológiai és liturgiai vitákat arról, mi a helyes, kinek mi tetszik, ki melyik tradíciót szeretné követni, kifejleszteni, meghonosítani. Élvezték azt, hogy működik. Hangzik az igehirdetés, táplálja életüket az úrvacsora, él az imádság párbeszéde Isten és népe között.

Van persze emberi vonatkozás, amelyet Lukács, a *Cselekedetek könyvének* írója, a mondat elejére téve hangsúlyoz: *kitartóan.* De nem ez a működőképesség titka. Ez is a Szentlélek ajándéka. Az, hogy nem adom fel akkor, amikor valamit nem értek, amikor valamire nem vagyok ráhangolva, amikor valami még nem egészen lett a sajátommá.

Akkor válik működésképtelenné az istentisztelet, az egyház liturgikus élete, amikor csupán elmegyünk meghallgatni a papot, kielemezzük, megbíráljuk, mit mond a prédikációban. Nézőként, hallgatóként vagyunk jelen. S akkor kezd működni az egész, amikor nemcsak nézők és hallgatók vagyunk, hanem *részt veszünk.* Ezért kell hívni és kérni a Szentlelket. Ő tehet az Istennel való találkozás részesévé, az Isten-esemény résztvevőjévé.

Igénk csodákról és jelekről is tudósít. Sokan úgy vélik, ezek a bibliai kor velejárói voltak. Holott csodák ma is történnek, isteni jelek ma is vannak. De van-e szemünk, hogy meglássuk, fülünk, hogy meghalljuk, antennánk, hogy fogjuk ezeket? Ismét ugyanoda jutunk: a Szentlélek ad az élet dolgaira megfelelő rálátást, ő nyitja meg a szemünket és a fülünket, ő élesíti érzékszerveinket a csodák és a jelek vételére.

Különösen is izgalmas téma egyházunk mai valóságában az anyagiak kérdése. Egyházfinanszírozás, egyházfenntartás, központi fizetések, gyülekezeti gazdálkodás, beruházások, fenntartható működés. Keretszámokat határozunk meg, irányszámokat teszünk közzé, támogatói felhívások látnak napvilágot. Az áldozatkészség jelentős, de nem elegendő, a gyülekezetek alig egyharmada áll saját lábon, a többi segélyből él, s már régen messze vagyunk a *Bonhoeffer* által hirdetett „az egyház akkor egyház, ha nem önmagáért, hanem másokért él" alapelvtől. Valami nem működik.

A *Cselekedek könyve* közben arról szól, hogy *„vagyonukat és javaikat eladták, szétosztották mindenkinek: ahogyan éppen szükség volt rá".* Az egyház igazi kérdése nem az anyagi kérdés. Nem a pénz biztosítja az egyház jövőjét. A pénz eszköz, amelyet előteremt a működőképes egyház. Ehhez azonban az egyházat nem a pénz (és nem is a jog), hanem a Szentlélek kell, hogy működtesse.

Végül arról olvasunk, hogy *„az Úr pedig napról napra növelte a gyülekezetet az üdvözülőkkel".* Nem mi produkáljuk a jó statisztikai adatokat. Mi csak zsonglőrködni tudunk velük. A csoda az, ha az Isten Szentlelke gyarapítja az egyházat. Ezért mi csak annyit tehetünk, hogy kitartóan könyörgünk – nemcsak pünkösd napjaiban, hanem életünk minden napján –: Jövel, Szentlélek Úristen!

■ Hafenscher Károly (ifj.)

Imádkozzunk! Egyház gyűjtője és megújítója, Szentlélek Úristen, tedd működőképessé egyházunkat, ébressz hitet lelkészekben és gyülekezeti tagokban, elevenítsd meg közösségeinket, tedd élővé számunkra az igét. Te vagy a mi világosságunk, te vagy a mi reménységünk: vigasztaló és újjáteremtő Szentlélek. Ámen.

Pünkösd jelképei

Néhány évtizeddel ezelőtt vágyakozó szívvel vettem részt a pünkösdi istentiszteleten, mert szerettem volna igazán megérteni a pünkösdi jelképek értelmét. Az igehirdetés alapigéi Jn 3,8; Mt 3,16; ApCsel 2,2–4 voltak. A prédikáció arról szólt, hogy az Írásban a Szentlélek kitöltésével és munkájával kapcsolatosan jelképeket is találunk. A református igehirdető három jelképre hívta fel a figyelmünket, és ezeknek kapcsán szólt az ige hozzám is.

Az első jelkép a *galamb.* Azt olvassuk az igében: *„…amikor Jézus megkeresztelkedett a Jordán folyó vizében , azonnal kijöve a vízből; és ímé az egek megnyilatkozának néki, és ő látá az Istennek Lelkét alájőni mintegy galambot, és ő reá szállani."* (Mt 3,16; Károli-fordítás) Tévedne az – hangsúlyozta az igehirdető –, aki azt hinné, hogy a Szentlélek maga a galamb volt. Nem. A galamb csak jelképe volt a Lélek jelenlétének, a meghasadt égből mintegy galamb képében szállt alá a Lélek.

Gondolkodni kezdtem: mit jelent számomra ez a jelkép? Azt jelenti, hogy a Szentlélek elsősorban Jézus mellett, Jézusról tesz bizonyságot. Azt teszi számomra nyilvánvalóvá, hogy szükségem van Jézus Krisztusra, és erre hívja fel most a figyelmemet. De biztatást és bátorítást is jelent. Biztat, hogy ne féljek Jézustól, mert ő nem elveszíteni, nem megítélni, nem kárhoztatni jött, hanem megkeresni, megtartani és megmenteni. Szelíd hívogatásáról így szól egy kedves ének: „Szelíden a Jézus hangja hív, / Szívemen úgy áthatol. / Nem hagylak el, árván megtört szív, / Kivonlak a bűn alól." De így szóltak Jézusról már a próféták is, akik elmondották, hogy a megrepedezett nádat nem töri el, és a pislogó gyertyabelet nem oltja ki. Mindez megnyugtatott engemet.

Van egy csodálatos történet az *Ótestamentumban* Illés prófétáról. A halálra üldözött próféta kiönti panaszát az Úr előtt. Az Úr azt mondja neki, hogy álljon a kősziklára. Előbb nagy földindulás támad, de Isten nincs a földindulásban. Majd tűz jött ki, de Isten nem volt a tűzben sem. Ekkor egy szelíd és halk szó hallatszott. Ebben a szelíd és halk szóban volt jelen Isten. A Szentlélek galambja tehát arra figyelmeztetett, hogy Isten ma is szelíden szól, szelíden hívogat és küld szolgálatokra. Örömmel fogadtam el küldetéseit.

A második jelkép a *szél.*

János evangéliuma szerint maga az Úr Jézus, amikor Nikodémussal az újjászületésről beszél, a szélhez hasonlítja a Szentlelket. *Az apostolok cselekedeteiről* szóló könyvben is azt olvashatjuk, hogy sebesen zúgó szélnek zendülésével jött el a Lélek. Megértettem, hogy ez a jelkép azt mutatja meg: a Szentlélek munkája olyan titokzatos, miként a szél munkája. Nem lehet kiszámítani, hogy mikor jön el, honnét támad, egyszer csak érezzük, hogy jelen van.

Mint ahogy a szél munkája elvégzi a virágzó gabona beporzását és termékenyítését, éppen úgy a Szentlélek titokzatosan végzi el az emberi szívben a Jézusba való beoltást. Csak a Szentlélek által történik meg, hogy az emberi szív megtermékenyül. Csak a Szentlélek képes arra, hogy az emberi szívben megfoganjon a Megváltó, az élő Jézus. Csak a Szentlélek által jöhet el bennünk a krisztusi élet megszülése. Ennek megtapasztalásáért hálát adtam.

Csodálatos dolog a szél munkája. Megfigyeltem, hogy amikor igen sok eső esett, s azt gondolta volna az ember, hogy hosszú idő kell ahhoz, amíg a vizek felszáradnak, és a vizet elissza a föld, hirtelen szél támadt, és pár óra alatt felszárította a földet. Amikor a bánat terhes felhői vonulnak át életünk egén, s megered szemünkből a könnyzápor, a bánateszős, amikor hullanak a fájdalom könnyei, eljön a Szentlélek, és felszárítja könnyeinket. A legcsodálatosabb az volt életemben, amikor a bűneim miatt összeroskadva, könnyes szemekkel kértem Atyám bocsánatát, és azt el is nyertem, ezeket a könnyeket is Isten Szentlelke szárította fel, s biztató szeretettel indított el az ő szolgálatára.

Amikor Izráel népét üldözte az ellenség, háta mögött a rohanó sereg, előtte a Vörös-tenger habja állott, Isten szelet támasztott, és a keleti szél szétválasztotta a vizeket. A nép száraz lábbal ment át a tengeren. A hitetlenek sok helyütt ma is üldözik a hívő embert. A Szentlélek azonban ma is segítségükre van a hívőknek. A Szentlélek a maga csodálatos erejével mindig utat nyit az igazi szabadulás felé.

A harmadik jelkép a *tűz.* A tanítványokra kettős tüzes nyelvek alakjában töltetett ki a Szentlélek. Amikor ezek a nyelvek rászálltak a tanítványokra, azok beteltek isteni erőkkel, és hatalmasan tudtak szólni a néphez. A Szentlélek munkája nemcsak abban állott, hogy bátorságot öntött a tanítványok szívébe és hangjába, hanem hatékonnyá tette szájukban az igét. Ennek az lett a következménye, hogy sokan megtértek, és sokan elfogadták a Megváltót, a Jézus Krisztust. A Szentlélek tüze olyan, mint Mózes égő csipkebokra, mely égett, lángolt ugyan, de el nem égett. A Szentlélek nem megemészteni, nem megsemmisíteni jön bennünket, hanem megerősíteni és csodálatos munkára felhasználni. A Szentlélek tüze olyan, mint a kazán tüze, amely gőzt fejleszt, s ez által a gőz által óriási munkát végez el.

Erre a tűzre van ma is szükségünk. *Szenczi Molnár Albert* szerint „mihelyt a Szentlélek az ő fénye világosságával a mi elménkbe, értelmünkbe bevilágít, az ember akkor jut el Istennek igaz ismeretére. Miképpen a tűz mindent megmelegít, akképpen a Szentlélek is meleg szíveket szerez. Mert mikor az ember hallja Isten igéjét, és az az ő füleiben zeng, ott a tüzes pünkösdi Lélek munkálkodik, felnyitja az emberek szívét, a hitnek valami tüzes lángocskáját veti abba, és felkél az ember az ő bűneiből, a Krisztushoz megy, és érzi, hogy Jézus őérette meghalt, és tudja már, hogy az utolsó napon feltámasztja az örök életre."

Szenczi Molnár Albert tanácsa tehát ez: „Kiálts azért ma teljes szívedből a szent Dávid királlyal, és mondd ezt: *Úr Isten, teremts énbennem tiszta szívet, és adj énnékem új bizonyos lelket,* és ismét: *Taníts meg engemet, Uram, hogy a te akaratodat tegyem. A te jó lelked vezéreljen engemet egyenes úton.* Ekképpen bírhatod el a szent Lelket, hogy ő tehozzád betérjen, és tenálad lakó helyet szerezzen."

Fogadjuk meg ezeket a tanácsokat, hogy megszentelt pünkösdi ünnepünk legyen!

■ Szenczi László

HETI ÚTRAVALÓ

„Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! – mondja a Seregek Ura." (Zak 4,6)

Piros pünkösd hetében az *Útmutató* reggeli s heti igéi a Szentlélek kitöltetéséről és munkájáról tudósítanak. Isten ad Szentlelket ajándékul – ma is! „Én a lelkemet adom belétek – ezt mondja az Úr –, és azt cselekszem, hogy az én törvényeimet megőrizzétek és betöltsétek." (Ez 36,27; LK) Jézus az igazság Lelkét ígéri: *„A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az én nevemben küld az Atya, ő tanít majd meg titeket mindenre…"* (Jn 14,26) „A Szentlélekről az kell tanítanunk, hogy Vigasztaló. Ez a módszere, tiszte, tulajdonsága; mert hiszen arról biztosít, hogy bűneink meg vannak bocsátva, a halál meghalt, az ég megnyílt, s Isten ránk mosolyog." (*Luther*) Ötven nappal húsvét után *„eljött a pünkösd napja, (…) és hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből… Majd valami lángnyelvek* (kettős tüzes nyelvek; Károli) *jelentek meg előttük, amelyek szétoszlottak, és leszálltak mindegyikükre. Mindnyájan megteltek Szentlélekkel…"* (ApCsel 2,1–4) Ez a keresztény egyház születésnapja: „Ez az a nap, mit az Úr szerzett nékünk." (GyLK 751) A Szentlélek a Krisztusban való élő hitet teremt: „Maga a Lélek tesz bizonyságot a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk." (Róm 8,16; LK) Ez Péter vallomása: *„Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia."* (Mt 16,16) Pál így tanít: *„A kegyelmi ajándékok között ugyan különbségek vannak, de a Lélek ugyanaz, (…) aki úgy osztja szét kinek-kinek ajándékát, amint akarja."* S megnyilvánulása ma is mindenkinek azért adatik, hogy használjon vele; *„és senki sem mondhatja: »Jézus Úr«, csakis a Szentlélek által"* (1Kor 12,4.11.3). Öt helyszínről közöl pünkösdi tudósítást az *Apostolok cselekedetei* szerzője, igazolva Jézus szavait: *„…erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig."* (ApCsel 1,8) Jeruzsálemben imádkozott a gyülekezet. *„Amint könyörögtek, (…) megteltek mindnyájan Szentlélekkel, és bátran hirdették az Isten igéjét."* (4,31) Samáriában Fülöp hirdette Krisztust, de Péter és János is lement, s ők is imádkoztak. *„Akkor rájuk tették a kezüket, és részesültek a Szentlélek ajándékában."* (8,17) Cézáreában, amikor Péter elkezdett beszélni, *„leszállt rájuk a Szentlélek". „A pogányoknak is megadta Isten a megtérést az életre."* (11,15.18) Barnabás Tarzuszból magával vitte Sault, és *„egy teljes esztendeig dolgoztak együtt a gyülekezetben. (…) A tanítványokat pedig Antiókhiában nevezték először keresztyéneknek."* (11,26) Pál Korinthusban határozta el: *„Mostantól fogva a pogányokhoz megyek";* mert a zsidók ellene szegültek s szidalmazták. Az Úr Jézus bátorította: *„Ne félj, hanem szólj, és ne hallgass: mert én veled vagyok…"* (18,6.9.10) Ezek a mai tanúknak is szólnak, mert „ó, de hány lélek bolyong messze szórva, / Mennyi pogány vár még a hívó szóra – Gyűjtsd össze népedet, Szentlélek Isten!" (EÉ 245,3) Te a tanúja vagy?

■ Garai András

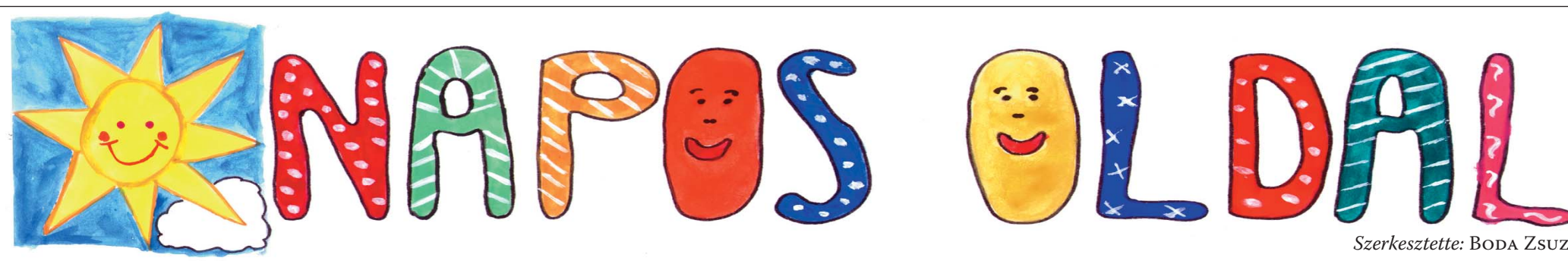

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Téglák az oltártérben

Rendkívüli konfirmációi vizsga Budavárban

Bár konfirmációi vizsgára készültek az ünneplő családok és a gyülekezet, a tizenhat fiatal mégis „topisan", sőt munkásruhában, munkáskesztyűvel jelent meg a templomban május 8-án. A vizsgára készülés során elhatározták, hogy a tanultakat nem hagyományos kérdezz-felelek formában, hanem eljátszva mutatják be. Így szü-

FOTÓ: SKRIBA DÁNIEL

letett meg az *Építkezők* című színdarab, amely három kérdésre kereste a feleletet: Miért építkezzünk? Mire és miből építkezzünk? És mi ad erőd az építkezéshez? De ezek nemcsak a mérnökök és a kőművesek fontos kérdései, hanem a mi életünkben is a leglényegesebbek. Mire építjük az életünket, és mit építünk az Istentől rendelt alapra?

A fiatalok lelkesen készültek a színdarabra, amelyben először egy ingatag tornyot sikerült építeniük, de aztán biztos alapra állították fel azt az építményt, amely szilárdan áll, és amelynek összefogó szegletköve Krisztus.

A színjátszás rendkívül erős közösségépítő hatásán túl, a tanult – sokszor a kátéból vett szó szerinti – idézetek megtanulása mellett, a vizuális emlék és élmény is maradandó lehet a fiatalok és természetesen a nézők, a teljes gyülekezet számára.

A vasárnapi konfirmációi istentisztelet teljesen „normális" liturgiával és renddel reménységünk szerint mégis több volt a „ normálisnál", mert az sohasem tekinthető normálisnak, hogy Isten még mindig nem hagyta el a népét, hanem megerősíti, konfirmálja és megáldja.

■ Bence Imre

Szenvedélyekről kamaszoknak az Életfonal táborban

▶ Immár negyedik alkalommal rendezte meg a Magyarországi Evangélikus Egyház Gyermek- és Ifjúsági Osztálya az *Életfonal* nevű országos evangélikus életvezetési tábort, amelynek idei témáját a szenvedélyek adták. Az április 29. és május 2. közötti hétvégén ez alkalommal a 7–12. osztályosokat várták Piliscsabára, a Béthel Missziói Otthonba. Az alábbiakban az egyik szervező, *Pellionisz Petra* beszámolóját olvashatják.

Kitavaszodott a világ, és ahogyan a hosszú tél után a szívek is megnyíltak, mi újra vállalkoztunk az izgalmas feladatra: egy nagy csapat tizenévessel keresztény szemszögből vizsgáltuk meg az élet fogas kérdéseit. Idén nagy kihívást jelentő témára: a szenvedélyeinkre esett a választásunk, hiszen a kamaszok mindenkinél erősebben vannak kitéve függőségbe kényszerítő vágyaik erejének és megbolydult világunk ezernyi, pillanatnyi csábításának.

Így kerültek vizsgálódásunk középpontjába – meghívott előadók segítségével is – olyan káros szenvedélyek, mint a cigaretta, az alkohol, a drogok, a mértéktelen étkezés vagy a munkaalkoholizmus, a számítógép-függőség és a vallási fanatizmus. Szerettük volna persze megtalálni a szenvedély pozitív, előrevivő, adaptív formáit is, amelyek megjelenhetnek például a hivatásban, sportban vagy a táncban. Ezért az úgynevezett „kupaktanácsok", azaz a kreatív, interaktív hittanórák témája pénteken a függőség kialakulásának, határainak és veszélyességének a kérdése volt, míg szombaton a megelőzés, illetve a szabadulás lehetőségeit, a rehabilitáció fizikai és lelki feltételeit vettük sorra, és a feloldozásról, Jézus mindent legyőző erejéről, szeretetéről és megbocsátásáról is beszélgettünk.

A lelki töltekezést a napi két áhítat és a közös éneklés biztosította, de természetesen helyet kapott a táborban a kikapcsolódás is játékok, filmvetítés, éjszakai túra, anyák napi ajándék készítése formájában. A harmincnégy tizenéves öröme és lelkesedése betöltötte a gyönyörű piliscsabai helyszínt, és *Horváth Márti* vezetésével újra felejthetetlen napokat töltöttünk együtt, közösen keresve utat Isten felé a kamaszkor nehézségei között is.

Pünkösd

▶ Az *Apostolok cselekedeteiről* szóló könyv második fejezetében olvasható a pünkösdi történet. Az alábbi feladatban két esemény szavai keveredtek össze. Válogassátok szét, és írjátok őket a megfelelő oszlopban található vonalakra. Mi a másik esemény?

zúgás keresztfa nyelveken szólás ecet megkeresztelkedés szögek zavar INRI anyanyelv töviskoszorú lator álmélkodás köntös lángnyelvek lándzsa prófétálás megtérés kárpit háromezer katonák gyülekezet sírás

Esemény: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Esemény: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Cím

„Hívd segítségül az Urat!" Ez volt a mottója a nagytarcsai gyülekezetben május első szombatján megrendezett egyházmegyei gyereknapnak, amelyre az idén nyolc gyülekezetből összesen százötven gyermek gyűlt össze. A vak Bartimeus meggyógyításának története alapján hallhatták a résztvevők Isten szabadításának örömüzenetét.

A házigazdák a nap elején bábelőadással, izgalmas játékokkal és új énekekkel örvendeztették meg az Észak-Pest Megyei Egyházmegye hittanosait. Azután kreatív témafeldolgozás következett, melynek során Isten segítségül hívásának és megmentő szeretetének bibliai és hétköznapi történetei elevenedtek meg a gyerekek különféle technikával készült alkotásaiban. A kiadós ebéd és a délutáni szabad program utáni záróáhítaton minden csoport megmutathatta, mit készített.

■ Sághy Balázs

A SZERZŐ FELVÉTELE

A 2010-es gyermek- és ifjúsági pályázat eredményeinek listája megtalálható a gyermek- és ifjúsági osztály honlapján: *http://ifjusag.lutheran.hu.*

EGYHÁZUNK ZSINATÁNAK MÁJUS 14-I ÜLÉSSZAKÁRÓL

Részletek az elnök-püspök és az országos felügyelő jelentéséből

Főtisztelendő Zsinat! Kedves Testvérek!

(…) Mind az április 17-i egyházkerületi közgyűlésünkön, mind az intézményvezetők április 20-i konferenciáján azzal kellett szembesülnöm, hogy helyzetértékelésemet, véleményemet többen is túl pesszimistának ítélték. Őszintén bántott a dolog. Egyáltalán nem azért, mert kritika érte álláspontomat, hanem mert semmi sem állt és áll távolabb tőlem, mint hogy lelkészeink vagy pedagógusaink közül bárkit is megbántsak.

Csak később értettem meg, mi lehet az oka annak, hogy én magam túl optimistának tartom azok helyzetértékelését, akik viszont az enyémet túl borúlátónak. A különbség szerintem abból adódik, hogy mihez viszonyítunk, hogy mi a mérték! Ha például az állami és önkormányzati fenntartású intézményekhez mérjük az egyházunk oktatási intézményeiben folyó pedagógiai munkát, nevelő szolgálatot, elismerem, lehet okunk a megelégedettségre. De hát nekünk nem ez a mérték és a mérce! Itt van véleménykülönbségünk igazi oka!

Nekünk – legyen szó oktatási intézményeinkről, diakóniai szolgálatunkról vagy éppen a gyülekezeteinkben folyó munkáról – semmi és senki máshoz nem lenne szabad magunkat és szolgálatunkat mérni, mint Istennek hivatásunkat kijelölő parancsához és a tanítványoktól tökéletességet kívánó akaratához. És ki az közöttünk, aki ennek alapján jó lelkiismerettel azt mondhatná, rendben mennek dolgaink, szolgálatunkat maradéktalanul betöltjük?

Ezt a kérdést újra és újra feltenni a rám bízott pásztori szolgálat felelőssége kényszerít. Kérem minden lelkész testvéremet, gyülekezeti vezetőket, presbitereket és az intézményeinkben áldozatosan munkálkodó pedagógusainkat, munkatársainkat, ne feledjék, hogy munkánk, szolgálatunk mérlegét a szolgálatba állító Úr – *Gyökössy Endre* gyakran használt szavával: Gazdánk – mértéke szerint kell megvonni.

Intézményfenntartóként helyzetünket egyáltalán nem teszi könnyebbé, hogy az egyházunk által fenntartott iskolák többségében – mind a pedagógusok, mind a gyermekek, diákok felekezeti hovatartozását tekintve – kisebbségben vagyunk. És ugyanezt elmondhatjuk diakóniai intézményeinkben dolgozó munkatársainkról is. Ezért is látom nagy örömmel, hogy diakóniai szolgálatunkat felügyelő testvéreink (a diakóniai bizottság elnöke és diakóniai osztályunk vezetője) szervezésében és vezetésével elindultak azok a képzések, amelyeknek a célja, hogy a „Mit jelent, hogy evangélikus szeretetintézményben dolgozunk?" téma körüljárásával és a hozzá kapcsolódó interaktív képzéssel munkatársainkat sajátos küldetésük felismerésére segítsék, illetve abban megerősítsék.

Itt kell köszönetet mondanom *Buda Annamária* osztályvezetőnek és *Gregersen-Labossa György* bizottsági elnöknek azért is, hogy a Sztehlo-év fontos eseményeinek, a konferenciának és a szoboravatáshoz kapcsolódó ünnepi alkalomnak az előkészítésében és megvalósításában nagy erőfeszítéssel és, mondhatjuk, eredményesen fáradoztak. Ezek az egyházunk határain messze túlnyúló érdeklődést kiváltó alkalmak sokfelől részesültek méltatásban, elismerésben.

A múlt esztendő kiemelkedő jelentőségű országos eseménye volt az evangélikus presbiterek első országos találkozója (EPOT) is, melyet Pestszentlőrincen szeptember 12-én rendeztek meg. Bár megalapozottan méltató és indokoltan kritikus vélemények is megfogalmazódtak a találkozóval kapcsolatban, az vitán felül áll, hogy az esemény jelentőségét aligha lehet túlbecsülni. Amikor egyházunk és különösen a résztvevők nevében itt is köszönetet mondok a szervező helyi gyülekezetnek, kifejezem azt a meggyőződésemet, hogy az EPOT-tal egyházunkban olyan fórum, a testvéri találkozásnak olyan új alkalma született, amelyet mindenképp életben kell tartani!

Többektől, akik részt vettek ezen a – reméljük, hagyományteremtő – alkalmon, azóta többször is hallottam, hogy a gyülekezeteinkben, egyházmegyéinkben szolgáló presbiterek, gyülekezeti tisztségviselők számára az országos találkozók közötti időben regionális presbiterképző találkozókat kellene szervezni. Szeretném erre az „alulról jövő" kezdeményezésre, kérésre ráirányítani elsősorban esperes és egyházmegyei felügyelő testvéreim figyelmét. Kérem, fontolják meg, hogy két-három szomszédos egyházmegye szervezésében nem lehetne-e legalább félévi gyakorisággal megszervezni ezeket az alkalmakat. Nem lenne jó, hogy ha az első EPOT-on „tüzet fogott" munkatársaink szívében elhamvadna a lelkesedés! Azt külön biztatónak tartom, hogy a gyakoribb regionális találkozókat szorgalmazó testvéreink kifejezetten a képzés és továbbképzés műhelyeként képzelik el ezeket az alkalmakat, amelyek egynapos voltukkal kellően intenzívek, és a rövidebb távolságok miatt könnyebben elérhetőek lennének.

Országos ügyeink közül még egyet szeretnék megemlíteni. Ez (sem) tartozik a sikertörténeteink közé. Sajnálatos, hogy a stratégiatervezéssel kapcsolatban nagy elszántsággal elindítani gondolt szociológiai felmérés még mindig csak az előkészítő fázisban tart. Bár az utóbbi napokban tempósabbá vált a folyamat, remélhetőleg a kutatást irányító szakemberek és az egyházi vezetés által jegyzett felkérő levelek is megérkeztek lelkészeinkhez, mégis sajnálatos a késlekedés. 2009 őszén én magam is annak a reménységemnek adtam – nem is egyszer – hangot, hogy 2010 húsvétja után már dolgozni tudnunk a felmérés első adataiból.

A sajátosan elnök-püspöki feladatok közé tartozik *a hazai egyházakkal való kapcsolattartás* is. 2009-ben is sor került néhány alkalommal, azonban minden esetben minisztériumi vagy a miniszterelnökkel való tárgyalás előkészítéseként a „négy történelmi egyház" vezetőinek konzultációjára.

(…)

Itt említem meg, hogy január 27-én részt vettem Pápán a Dunántúli Református Egyházkerület új elnökségének, *Steinbach József* püspöknek és *dr. Huszár Pál* főgondnoknak a beiktatásán, valamint február 14-én Észak-Komáromban *Fazekas László* szlovákiai református püspök beiktatásán.

Az állam képviselőivel folytatott előbb említett tárgyalások, megbeszélések a legtöbb esetben megmaradtak a tiszta formalitás szintjén. Így ezeken a megbeszéléseken olyan eredmények nem is születtek, amelyekről a tisztelt zsinatot érdemben tájékoztatni tudnám. (…)

Végül köszönetet mondok *Prőhle Gergely* országos felügyelő úrnak, *Gáncs Péter* és *dr. Fabiny Tamás* püspök uraknak, *Kákay István* országos irodaigazgató úrnak és az országos irodában dolgozó munkatársainknak az elmúlt esztendőben végzett munkájukért.

■ Ittzés János

(…) Az elmúlt tárgyévben nem történt döntő változás az egyházunkat érintő feltételekben. A gazdasági nehézségek hatásai továbbra is érzékelhetőek voltak, hazánk állapotának konszolidálatlansága, az állami vezetés legitimációs deficitje súlyos terhet rótt minden egyházra, civil szervezetre, állampolgárra. Az állam és egyház közötti diskurzus továbbra is többnyire az anyagiakról szólt, néhány hosszabb távú felvetés csupán a politikai kommunikációt szolgáló ötletelésnek bizonyult. (…)

Anyagi helyzetünk. A fent említett körülmények hatására mind a törvényes állami támogatás, mind a hívek adakozási készsége nagymértékben csökkent. A több százmillió forintos hiányt pótolni természetesen nem lehet, a meglévő tartalékok felhasználása szükségképpen megindult. A bevezetett Libra könyvelési program nagyobb transzparenciát tesz lehetővé valós anyagi helyzetünk felméréséhez; külön köszönet illeti mindazokat, akik a bevezetés nehézségeivel küzdöttek és küzdenek. (…)

A hívek adakozásából és az egyszázalékos kampány bevételeiből származó összegek is országszerte csökkentek, ami az idei évben csak egy kisebb költségvetésű, de remélhetőleg jó hatásfokú kampány megszervezését tette lehetővé. Az elmúlt esztendő diakóniai tematikáját az idén újra az oktatás ügye váltja fel. (…) Anyagi helyzetünket érintette továbbá a Sztehlo-öszöndíjra vonatkozó kezdeményezésem is, (…) amelynek kuratóriuma (…) idén tavasszal megalakult. Egyházunk nem lehet olyan nyomorúságos helyzetben, hogy a nehéz sorsú tanulóinknak ne adjon támogatást. (…)

Intézményi helyzetünket jelentősen befolyásolta az egyre nehezebbé váló gazdasági helyzet, mely nemcsak a fejlesztéseket, de olykor a szükséges felújításokat sem teszi lehetővé. (…)

A szolidaritási törvény ügye továbbra sem rendezett. Mivel az alap felügyeletével megbízott testület minden tagja lemondott, és a bevezetéssel kapcsolatos kételyek – főleg a kisebb gyülekezetek körében – továbbra sem oszlottak el, az országos presbitérium felkérte az országos irodát, hogy vizsgálja meg, milyen módon lehetne a jelenlegi viszontagságos anyagi helyzethez és a mostani világi törvényi környezethez igazítva az évek óta működtetett rendszert akár zsinati törvényi formában is rögzíteni. (…)

Oktatási intézményeink ügyei közül kiemelendő a fasori gimnázium élén történt igazgatóváltás, mely pontot tett az évek óta húzódó állandó vita és a fenntartót rossz fényben feltüntető – olykor a sajtó hasábjain is folytatott – kampány végére. (…) Köszönet illeti a Fasor konszolidálásában oroszlánrészt vállaló igazgatókat, mindenek előtt *dr. Roncz Bélát,* valamint *Kolarovszki Zoltánt* és *Tölli Balázst.* (…)

További tanulságos eset volt a szarvasi Benka Gyula általános iskola ellen indított országos méretű, elhúzódó kampány, melyben igaztalan vádak érték az intézmény roma-integrációs tevékenységét. Az eset rávilágított arra, hogy a nemtelen eszközökkel szemben mennyire védtelenek vagyunk, ugyanakkor arra is, hogy az egy városon belül működő evangélikus gyülekezetek és intézmények egymáshoz való viszonya a külső szemlélő számára mennyire érthetetlen. (…)

Kellemetlenül érinti egyházunkat az Evangélikus Pedagógiai Központot (EPK) érintő fővárosi felügyeleti vizsgálat. A korábban kialakult rendetlenséget, a jogszabályokat „nagyvonalúan" kezelő eljárásokat és gazdálkodást kimutatva lehetőséget kaptunk a hibák kijavítására. (…)

Diakóniai intézményeink közül megemlítem az újonnan, végül igen viszontagságos körülmények között felépült Baldauf Gusztáv Evangélikus Szeretetotthon esetét, mely rávilágít arra, hogy egy ilyen volumenű beruházásnál sokkal körültekintőbb előkészítésre s adott esetben az érintett gyülekezettel szembeni jóval határozottabb fellépésre lenne szükség. (…)

Gyűjteményeink helyzetén továbbra is csak nagyarányú beruházásokkal, illetve az Üllői úti központ felújításának megindításával lehetne érdemben változtatni. A beszámolási időszakban megindult az Evangélikus Országos Múzeum felújításának, bővítésének tervezése. (…) Köszönet illeti a múzeum munkatársait a világi közvéleményt is egyre inkább megszólító, színvonalas kiállítások szervezéséért, az intézmény távlatos fejlesztésének átgondolásáért. Könyvtárunk és levéltárunk sorsa erősen kötődik az Üllői úti felújítási munkálatokhoz. (…) Az országos központ felújítási tervei megtorpantak, így könyvtárunk és levéltárunk helyzetében sem várható rövid távú változás.

Az országos presbitérium (OP) működése változatos képet mutat. Míg egyfelől a határozatok többségében pontos, határidőkkel is ellátott megfogalmazása egyértelműbbé tette a végzett munka eredményét, másfelől az ülések során számos olyan vita generálódott, ami megfelelő döntés-előkészítés esetén nem fordulhatott volna elő. (…) Az OP határozatai rendben megjelentek az *Evangélikus Közlönyben* – ennek alapján a testület tevékenysége pontosan nyomon követhető.

Az országos iroda (OI) működése. Nem kérdéses, hogy a gyakran változó világi törvényi környezetben, az egyre szorítóbb gazdasági körülmények között nem könnyű az országos iroda (OI) működését rendszerbe szedni. Ugyanakkor erre igen nagy szükség lenne, amit az is bizonyít, hogy az utóbbi időben felerősödtek az OI működését érintő kritikák. Világosabbá tenné a helyzetet, ha a régóta tervezett, a zsinat által egy külön bizottság felállításával is támogatott szabályrendelet elkészült volna. (…)

Örvendetes, hogy a gazdasági osztály tevékenysége a korábbiaknál sokkal jobb képet mutat, a könyvelés visszahozatala az OI berkeibe remélhetőleg meghozza az évek óta áhított hatást.

A diakóniai osztály továbbra is jól működik. Történtek személyi változások, és voltak kisebb nézeteltérések, de osztályvezető asszony szakmai felkészültsége és a konfliktusokat nyugalommal kezelni tudó személyisége jótékony hatással van a diakóniai munkára, mely egyházon kívül is elismerésre talál.

Az oktatási osztályra háruló nagy feladatok megoldása sajnos nem zökkenőmentes, osztályvezető asszony egyébként üdítő dinamizmusa rövid idő alatt számos konfliktus forrásává vált, amit az oktatási intézmények vezetői és a tantárgygondozó megbízottak több fórumon szóvá is tettek. (…)

Nagy veszteséget és a normatívaigénylés területén komoly szakmai kockázatot jelent *Bartha Miklósné* távozása az oktatási osztályról. (…)

A többi osztály munkájának egyházunkon kívül is pozitív fogadtatását örömmel tapasztalhatjuk, különösen igaz ez a külügyi, a sajtó- és az ifjúsági osztályra, míg egyházon belül komoly elismerés övezi az építési és az ingatlanrendezési terület munkáját. (…)

Egyház és közélet. Tekintettel arra, hogy a közelmúltban lezajlott országgyűlési választások nyomán az a kormány, mellyel az egyházaknak az előző években számos konfliktusa volt, távozik a hatalomból, az elmúlt időszak ellentéteit, számszaki és politikai vitáit már felidézni sem érdemes. (…) Reméljük, hogy az új kormánnyal konszolidáltabb együttműködést lehet kialakítani, mely – minden hamis várakozással szemben – nem pusztán az anyagi kondíciók javulásában, hanem elsősorban abban mutatkozik majd meg, hogy a nagy társadalmi célok megvalósításában az állam partnernek tekinti az egyházakat.

Egyházunk tényfeltáró tevékenységének első kézzelfogható eredményeként a közelmúltban megjelent az első tanulmánykötet, melynek eddigi fogadtatása egyértelműen pozitív. (…)

A kissé lelassult stratégiaalkotás következő fázisa, az elkészült dokumentum nyomán megtervezett vizsgálat a közeljövőben elindul. (…)

Kitekintés, javaslatok. Az evangélikus presbiterek országos találkozóján nem tudtam véka alá rejteni aggodalmamat népmozgalmi adataink láttán. Ugyanakkor az az érzésem, s ezt bizonyította az elmondottak visszhangtalansága is, hogy aggodalmamat nem sokan osztják, vagy ez érzésüket jól titkolják. (…) Érdemes lenne, különös tekintettel az intézményeinkben rejlő missziós lehetőségekre, kisebb-nagyobb körökben megvizsgálni: vajon élünk-e minden, számunkra a húsz évvel ezelőtti rendszerváltás által megadatott lehetőséggel. (…)

Végezetül Isten iránti hálával köszönöm meg mindenkinek érdemei szerint az együttműködést, felügyelői tevékenységem támogatását. Különösen hálás vagyok azért, hogy elnöktársammal és vezetőtársaimmal harmonikus lehet a közösen végzett szolgálat. Munkám, más irányú feladataim és a népes családom által kijutó örömteli feladatok mellett nem mindig sikerül fölösleges indulatoktól és emberi gyarlóságoktól mentesen végezni a felügyelői szolgálatot. Akiket e megnyilvánulásaim sértettek, azoktól bocsánatot kérek.

■ Prőhle Gergely

HIRDETÉS

2010-ben második alkalommal lesz *ökumenikus bibliaolvasás.* A rendezvény alapgondolata: pünkösd csodájára emlékezve valóságosan kivinni az utcán járó emberek közé a Szentírás szavait.

A rendezvényt a Református Közéleti és Kulturális Központ, a Magyar Bibliatársulat Alapítvány, a Kálvin Kiadó és a Luther Kiadó közösen szervezi. A Bibliát gimnazisták, egyetemisták, közéleti személyiségek (művészek, sportolók, politikusok stb.) és egyházi szervezetek tagjai olvassák fel, a pünkösdi események leírásához híven több nyelven.

Időpont: május 24., pünkösdhétfő 12 órától 18 óráig, helyszín: Budapest V., a Deák téri evangélikus templom lépcsője.

HIRDETÉS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem Egyházzenei Tanszékének tanárai és hallgatói mindenkit szeretettel várnak *a kántor szak végzős évfolyamának vizsgahangversenyére* május 26-án, 18 órai kezdettel a zuglói templomba. Műsoron többek között *J. S. Bach, J. L. Krebs, C. Franck, F. Mendelssohn, Gárdonyi Z.* orgona- és kórusművei. A végző hallgatók: *Kovácsné Tégen Sára, Hulej Erzsébet Klaudia* és *Koch Szilvia.* A belépés díjtalan.

HIRDETÉS

MagyarRádió

Evangélikus istentisztelet a Magyar Rádióban

Május 23-án, pünkösd ünnepén 10.04-től istentiszteletet hallhatunk az MR1 – Kossuth rádió hullámhosszán Vanyarcról. Igét hirdet *Szabó András* esperes.

Istentiszteleti rend • 2010. május 23.

Pünkösd ünnepe. Liturgikus szín: piros. Lekció: Jn 14,23–31; 4Móz 11,11–17.24–25. Alapige: ApCsel 2,36–41. Énekek: 234., 239.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Madocsai Miklós; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Balicza Iván; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Herzog Csaba; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. (úrv.) Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; **Csillaghegy-Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Gáncs Péter ; du. 6. Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Szabó Bertalan; **IX., Gát u 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamás; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpád; de. 11. (gyermekistentisztelet) dr. Joób Máté; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kendeh György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. (úrv.) Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Barthel-Rúzsa Zsolt; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv., konfirmáció) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv., konfirmáció) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Grendorf Péter; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Grendorf Péter; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lackner Pál; **Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás** de. fél 12. (úrv.) Missura Tibor.

Istentiszteleti rend • 2010. május 24.

Pünkösd 2. napja. Liturgikus szín: piros. Lekció: Jn 3,16–21; 1Móz 11,1–9. Alapige: ApCsel 2,42–47. Ének: 231.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Jorsits Attila; de. 11. (úrv.) Bence Imre; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) dr. Bácskay Károly; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Zay Balázs; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Fülöp Attila; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Hokker Zsolt; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. Smidéliusz Gábor; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Aradi György; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv.) Koczor Tamás; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; de. 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) Missura Tibor; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. (úrv.) Missura Tibor; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Kendeh György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 72. (nagytemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv., jubiláló konfirmandusok köszöntése) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Grendorf Péter; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Grendorf Péter; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv., konfirmáció) Győri Gábor; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) Győri Gábor; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. (úrv.) Zólyomi Mátyás; du. 6. (orgonakoncert); **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv., konfirmáció) Solymár Gábor; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (úrv.) dr. Lackner Pál; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Solymár (református templom)** de. 10. Fodor Viktor.

Összeállította: Boda Zsuzsa

Bátor hitvalló férfivá lett

Mezey Gábor (1979–2010)

Gábort, pontosabban *Öcsit,* hiszen így hívtuk mindannyian, gyermekkorától ismertem. Édesanyja, *Szabó Anikó* parlamenti képviselőségem idején munkatársam is volt, így a családdal és a gyermekekkel ekkor kerültünk szorosabb kapcsolatba. A képviselőség megszűnt, a barátság minden változás ellenére megmaradt. Ezért nem tudok, de nem is akarok személytelen megemlékezést írni Öcsiről.

Életének három szakaszát emelem ki: gyermek- és ifjúkor, hivatás, majd a betegséggel való küzdelem.

Mint majdnem minden kamasz, Öcsi is *szemtelen* volt. Akár *Sztankó Gyöngyi* nyíregyházi lelkész konfirmanduscsoportjába járt, akár ifjúsági órák, akár az olcsvai táborok résztvevője volt, sokszor tett valamilyen epés megjegyzést. Mégsem tudtam igazán haragudni rá, hiszen ez a „megszokott pimaszság" *eredetiséggel* párosult. Megjegyzéseivel a dolgokat mindig új megvilágításba is helyezte, és ezzel továbbgondolkodásra ösztönzött. A rövid ideig tartó bosszúságot mindig felváltotta a csodálkozás, hogy ez nekem miért nem jutott eszembe?! Ugyanez az eredetiség jellemezte *humorát* is. Ironikus volt környezetével, de önmagával is.

Mint minden gyermek, ő is éhezte a szeretetet. Talán az átlagnál jobban is. Ezért volt szüksége védelemre. A szemtelenség, az eredetiség, a humor így lepel is volt: nemcsak kapcsolatot teremtett a környezetével, hanem el is takarta a szeretetéhes Öcsit.

Ennek a kettősségnek a megtapasztalása vitte őt egyre közelebb Istenhez, a szeretet forrásához. A kamasz Öcsi, aki nem átallott szemtelenkedni még az Istennel sem, elérkezett a pályaválasztáshoz. Az emberi, szerető közösség megtapasztalásával együtt rabul ejtette a Názáreti szeretete is. Egyszerre volt tipikus és egyedi a tanítványi útja. Tipikus, hogy menekülni akart, mint Jónás. Megszakította tanulmányait a hittudományi egyetemen, hogy tisztázza hivatását. Két év munka után tért

vissza, hogy elfogadja a Küldő megbízását. Egyedi, mert ezáltal hite, hivatása nem sablonos lett, mint egy boltban vásárolt portéka, hanem a hit harcában formálódott egyedivé, „öcsissé". Ezzel a hittel, szeretettel és kedvvel szolgált abban a gyülekezetben, ahova *dr. Fabiny Tamás,* az Északi Egyházkerület püspöke kiküldte: a Tállya–Abaújszántó–Tokaj–Sátoraljaújhelyi Missziói Evangélikus Egyházközségben.

Betegségének jelei már korábban mutatkoztak, de sem ő, sem a környezete nem gondolta, hogy ennyire súlyos a helyzet. Halála előtt két hónappal diagnosztizálták nála a gyógyíthatatlan kórt. A tipikus folyamat ismert: kórház, műtét, majd az ezt követő, embert próbáló döntések, legyen-e és milyen a kezelés. Ebben a kilátástalan helyzetben Öcsi mégsem roppant össze, hanem bátor hitvalló férfivá lett.

Ezen az úton nagyon sokan segítették. Mindenekelőtt családja, amellyel együtt úgy döntött, hogy élete utolsó szakaszát nem kórházban tölti, hanem szerettei körében, otthon. Élete utolsó idejét a racionalitás és a felkészülés jellemezte. Orvosával való konzultáció után fel merte vállalni azt a bátor, racionális döntést, hogy már nincs értelme a kemoterápiás kezelésnek sem. Bár nagyon-nagyon szeretett volna élni, mégsem menekült pótszerekhez. Az utolsó pillanatig tudatánál akart maradni, mint aki „kíváncsi" saját halálára. És felkészült az elmenetelre. Elrendezte a dolgait az emberekkel. Megvívta harcát az őt elhívó Istennel.

Annak ellenére, hogy nem adatott meg neki az ilyenkor remélt csoda, a gyógyulás, megadatott neki a testi, lelki, szellemi félelmeken, küzdelmeken túli elmenetel. Utolsó órájában prédikációs magasságba emelkedve vallotta meg félelmein túli hitét a szerető Istenben. Amikor megszűnt dobogni szíve, átszellemült, gyermeki arccal lépett át az általunk kevéssé ismert valóságba.

A régiek azt mondják, hogy aki ugyanolyan átszellemült arccal megy el, mint ahogy érkezik, az biztosan hazaért. Öcsit is így engedtük el. Nem a felkészültsége, nem is a bátorsága, hanem a hite vitte őt haza, és hisszük, hogy ezért nyert bebocsátást is.

■ Laborczi Géza

Lapzártánk után: árvíz sújtotta evangélikus falvak

Az elmúlt hét elején kezdődött heves esőzés következtében május 17-én kilépett medréből a Csikóstőttős határában lévő csatorna, elárasztva a település árterületen fekvő kertjeit és házait. A falu lakói vasárnap óta folyamatosan hordták a homokzsákokat, építették a sáncokat annak reményében, hogy sikerül megállítani az egyre inkább veszélyt jelentő hatalmas víztömeget. A Csikóstőttőst Kaposszekcsővel összekötő út mentén épített gát vasárnap délután azonban átszakadt, fel kellett adni a védekezést, a helyzet reménytelenné vált. A falu alsó részében lakókat kitelepítették, házaik vízben állnak. Mivel a környező halastavak gátjai átszakadtak, és a Mecsekből alázúduló víz is erre hömpölyög, minden eddig mért állásnál magasabb a vízszint.

A károk felbecsülése lapzártánkkor még nem volt lehetséges, az elárasztott házakat a katasztrófavédelem szakemberei sem tudták megbecsülni. A mélyebben fekvő területeken a víz magassága megközelítette az 1,5–2 métert. Kedd reggelre Kaposszekcsőn is kritikussá vált a helyzet, a házaikból kitelepített lakosok egy részét az Evangélikus Diakóniai Otthonban helyezték el. Árvízkárosult tagjai támogatására a gyülekezet – „Adomány árvízkárosultak részére" megjelöléssel – a Dombóvári Evangélikus Egyházközség számlaszámára (11746043-20014971) remél adományokat.

Déli harangszó

Május 27-én, csütörtökön délben a nagyvelegi evangélikus templom harangja szól az MR1 –Kossuth rádióban. A Fejér megyei község nevét a hagyomány szerint *Árpád* fejedelem *Velek* nevű vezéréről kapta. A település első, torony nélküli templomát 1784-ben emelték, majd az 1796-os tűzvész után ismét felépítették. 1811-ben egy földrengés miatt kellett ismételten újjáépíteni. Csak 1936-ban készült el harmincöt méter magas tornya, amelyben három harang található. (Forrás: RTV Részletes)

A hónap könyvcsomagja – májusban a Luther Kiadótól mindössze 1000 forintért

- **Hans-Christoph Piper: *Betegágyon***
- **Bálintné Kis Beáta: *A garamut hangja – Négy év Pápua Új-Guineában***
- **Dedinszky Gyula: *A Biblia néprajza***
- **Elek László: *Győry Vilmos (1838–1885)***
- **Grünvalszky Károly: *Énekek éneke, avagy a szerelem iskolája***

Vásárolja meg a hónap könyveit kedvezményesen!
A könyvcsomag ára: 1000 forint.
http://bolt.lutheran.hu/ • E-mail: kiado@lutheran.hu • Fax: 1/486-1229 • 1085 Budapest, Üllői út 24.

HIRDETÉS

A IV. evangélikus férfikonferenciát június 18. és 20. között, péntek ebédtől vasárnap ebédig tartjuk Piliscsabán, a Béthel Missziói Otthonban (Széchenyi u. 8–12.).

Jelentkezni lehet *Koháry Ferenc* férfimissziói referensnél e-mailben a kohary@enternet.hu címen vagy telefonon a 96/360-013-as vezetékes és a 20/824-7122-es mobilszámon, illetve az Evangélikus Missziói Központnál (1164 Budapest Batthyány Ilona u. 38–40., e-mail: evmis@lutheran.hu, tel:. 1/400-3057).

A részvételi díj a teljes időre 6 000 forint + 500 forint ágynemű-használati díj.

evangelikus.hu

Beszélgetés egyházunk központi hírportáljának szerkesztőjével

Már több mint egy hónapja, hogy egyházunk központi portálja szakított korábbi piros színvilágával, és – igazodva a nemrég elfogadott logóhoz – ezentúl fő színként a kéket használja. *Horváth-Bolla Zsuzsanna* főszerkesztő a blogjában említette, hogy ezúttal csak formai változások történtek, így a designváltás apropóján vele készített interjúnk elsősorban arra keresi a választ, hogy a csaknem másfél éves oldal mennyiben változtatta valóra az eredeti elképzeléseket.

– 2008 kora őszén ambiciózus ötletekkel és tervekkel kelt új életre az evangelikus.hu. Másfél évnyi munka után lehet már mérleget készíteni?

– Úgy gondolom, másfél év elég idő ahhoz, hogy az ember mérleget vonhasson. Eddigi munkám eredményességéről a látogatottsági mutatók meggyőzően beszélnek: a honlap beindulása előtt alig keresték fel oldalainkat, nem volt rajtuk ugyanis számottevő olvasnivaló és tartalom.

2008. év végén már heti háromnégyezer látogatóval számoltunk. A napi frissítéseknek köszönhetően azonban ez a szám év közben is folyamatosan emelkedett, és most is emelkedik, az elmúlt héten például kilenczer felett volt az oldalt felkeresők száma. Megfigyeltük azt is, hogy nagyobb ünnepek – karácsony és húsvét – előtt a látogatószám akár tizenkétezerre is megugorhat. Másfél év után ezzel az emelkedéssel igazán elégedettek lehetünk. Sok visszajelzést kapunk olvasóinktól, levelek és hozzászólások formájában is, és mintegy havi harminc megkeresés érkezik lelkigondozói csoportunk, a *Kihez fordulhatok?* rovat tagjaihoz is.

Pár tematikai változtatást már tavaly év végén végrehajtottunk a honlapon. Ezek követték az olvasói visszajelzéseket és igényeket, és átstrukturáltuk a rovatszerkezetet is – ezt változatlanul a látogatói igényekhez igazítjuk a jövőben is –, húsvétkor pedig az új logóhoz illeszkedve a designon változtattunk. Az oldal folyamatosan változik, és ezzel együtt az ötletek is alakulnak.

– Lehet beszélni kedvenc rovatokról?

– A *Lelki táplálék* rovatunk az egyik ilyen kedvenc, itt található a *Napi ige,* amit sokan olvasnak honlapunkon. Az *Igehirdetések* is kedvelt rovat, ezzel kapcsolatban még határon túlról is érkeznek visszajelzések, olyan magyarok részéről, akik régebben elszakadtak hazánktól, és anyanyelvükön szeretnének igehirdetést olvasni vagy hallgatni.

A híroldal funkcióból adódóan sokan keresik fel *Aktuális* rovatunkat. Egy-egy esemény után pár órával nálunk már olvashatóak a történések, így naprakészek lehetnek olvasóink egyházi életünket illetően. Sok újság is szemléz bennünket, így a *Magyar Nemzet* és a *Magyar Hírlap*, de a Duna Televízió vagy a Hír Tv is vesz innen evangélikus információkat. Megfigyelhető az is, hogy egy-egy „botrányosabb" történet esetén megugrik a cikk látogatottsága. A kiemelt címlaptörténeteket szintén kimagaslóan sokan olvassák, és persze az interjúkat is. Ünnepek előtt a tematizált oldalainkat keresik fel sokan, ide rengeteg tartalmat töltöttünk fel.

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

– A főszerkesztőnek van kedvenc területe az oldalon? Megengedhető, hogy valami emiatt kerüljön előtérbe? Vagy a személyes preferenciák érvényesítésére csak a szerkesztői blog ad lehetőséget?

– *Ifj. dr. Fabiny Tibor* mondta egyszer viccesen azt, hogy a honlap az én harmadik gyerekem. Már csak ehhez tartás végett sem mondhatnám azt, hogy ezt vagy azt szeretem rajta, ez vagy az a kedvencem, ahogyan a gyerekben sem csak a szemét vagy a haját szereti az ember. Szóval nincsen kedvenc rovatom: az újságírás a kedvencem, és ezen belül bármilyen rovat vagy műfaj jöhet.

A honlapon vezetett saját blogomat sem emelem ki, az csak része az oldalnak; a blogban a honlappal kapcsolatos gépházas információkat írom le, illetve a szubjektívebb műfajú publicisztikai írásaimat teszem közzé.

– Milyen az internetes szerkesztő egy napja? Az említett „harmadik gyermek" gondozása pontosan milyen feladatokat jelent?

– Minden napom teljesen más, nincsen rögzített napirendem. Alapvetően otthonról dolgozom. Ideális lenne, ha azt mondhatnám, hogy nyolctól tizenhat óráig, de ezen a héten például minden napra van egy-egy kisebb-nagyobb találkozóm, interjú, fotózás, megbeszélés. Tehát utazom ide-oda, és sokszor este tízkor is fel kell töltenem az oldalra egy-egy sürgős anyagot – például ha valamilyen kérdésben egyházunk vezetősége nyilatkozatot ad ki.

Ami talán mindennap egyforma, az a hírek és információk összegyűjtése és felrakása a honlapra. Ezek a hírek más országok evangélikus egyházainak életéről szólnak, többnyire német, illetve angol fordítások, de honlapunkon hangsúlyos az is, hogy széles körű kitekintést nyújtsunk, és a nagyvilágból, illetve hazánkból az ökumenikus híreket is összegyűjtsük. Ez sem önjáró, nem megy magától, hiszen válogatás nélkül nem akarunk közölni anyagokat. Hangsúlyos még a *Lapszemle* is, a magyar, illetve nemzetközi sajtó figyelése.

Munka közben „ötletelek", és szervezem a különböző, egyházunk életéről szóló híreket és tudósításokat is. Mivel egyedül gondozom a honlapot, és mindenütt képtelenség ott lennem, felkérek szerzőket cikkírásra, fényképek készítésére. Egyemberes szerkesztőségként nekem kell kézben tartanom mindent.

– És nemcsak magát a főoldalt kell szerkesztenie, hanem az evangelikus.hu-nak a közösségi média főbb csatornáival való összeköttetéseit is felügyeli…

– Igen, naponta rakom fel híreink és cikkeink linkjeit a *Twitterre* és a *Facebookra.* A *Twitteren* száz feletti azoknak a száma, akik követnek bennünket. A különböző felekezetekkel, más egyházakkal – még amerikai lutheránus tagegyházakkal is – követjük egymás híreit, de nem sok az egyéni felhasználó, aki ilyen módon figyelné híreinket. A *Facebookon* ötszáz felé tart az ismerősök száma, itt folyamatosan vannak visszajelzések is a cikkekkel kapcsolatban. Naponta körülbelül öt bejelölést kapunk. Alapvetően azonban az a tapasztalat, hogy az emberek inkább magát a honlapot keresik fel az információkért, mintsem hogy csak a közösségi portálokon olvasnák a híreinket.

– Ha ennyire figyel a netes trendekre, akkor valamilyen jövőképet is fel tud vázolni? Milyen lesz vajon az evangelikus.hu egy év múlva? Vagy akár három év múlva?

– Az internetes trendeket a híroldalak, azokon belül pedig az egyházi híroldalak alakulása szempontjából figyelem, hiszen mi is ilyen honlap vagyunk. Szeretném, ha a jövőben honlapunk a multimédiás funkció felé bővülhetne. Bár már most is találhatóak rajta hanganyagok és videofelvételek, jó lenne, ha saját eseményeinkről, prédikációkról, áhítatokról, esetleg együttesekről pár perces klipek is felkerülhetnének. Azt nem tudom megmondani, évek múlva mi lesz a trend, és mi hogyan fogunk változni. Szerintem ezt ma még egyetlen honlapszerkesztő sem tudja.

– Mennyire virtualizálódhat az egyház? Elképzelhető-e az, hogy a neten keresztül majdnem teljes élményt kaphassanak azok, akik nem tudnak eljutni istentiszteletre vagy gyülekezeti alkalmakra?

– Sokan riogatnak ezzel a fajta virtuális valósággal, de szerintem ettől messze vagyunk. Az biztos, hogy van igény arra, hogy az interneten is nyomon lehessen követni egy-egy ilyen alkalmat, de az istentiszteleti közösség semmiképpen sem helyettesíthető a virtuális közösséggel.

A web 2.0-s közösségek nagy előnye lehet a hívek és érdeklődők összegyűjtése és a gyülekezet tagjaival való kapcsolattartás azokon a napokon is, amikor nincsen egyházi alkalom.

Dr. Fabiny Tamás püspök honlapunk indulásakor azt mondta: ahogyan *Luther Márton* saját korában a könyvnyomtatás lehetőségével élt, úgy ma biztosan blogolna. *Fábri György* kommunikációs szakember ehhez egy vele készített interjúmban hozzátette: Jézus nemcsak egy magas hegyre menne fel, hogy összegyűjtse a sokaságot meghallgatni a *Hegyi beszédet,* hanem egyenesen webkamerába mondaná, és az esemény streamben menne az interneten. Ez azt jelenti, hogy az egyházi kommunikációnak élnie kell ezekkel az új lehetőségekkel, eszközökkel, mert így folyamatosan lehet egymásnak impulzusokat adni. De ezek csak eszközök, amelyek sohasem pótolhatják a személyes kapcsolatot.

■ – NAGYBENCE –

EVÉL&LEVÉL

„Tanulmányi kirándulás"

FOTÓ: KONDOR PÉTER

A Kelet-békési Egyházmegye lelkészcsaládjai május 9–12-én az erdélyi Kalotaszentkirályon és környékén tettek tanulmányi kirándulást. A mostani – immár nyolcadjára megszervezett – út során felkeresték a vidék történelmi emlékeit és templomait, megismerkedtek a kalotaszegi népművészettel, valamint újra és újra rácsodálkozhattak a Teremtő nagyságára a vízesések erejében, a völgyek mélységében, a hegyek fenségében. A közös túrák, beszélgetések, imádságok egyaránt erősítették a testvéri közösséget.

PÉTER ATTILA *lelkész*

Domonyi kórustalálkozó

Az elmúlt három évtizedben evangélikus egyházunk több egyházmegyéjében és -kerületében is megfordultam egyháztagként, majd lelkészként, de ehhez foghatóval korábban sehol sem találkoztam. Az Észak-Pest Megyei Egyházmegye tizenöt anyagyülekezetében összesen tizenkét énekkar működik. Így aztán az évente két alkalommal megrendezett (megyei és regionális) kórustalálkozónak nem is tud mindegyik gyülekezet otthont adni, hiszen a kétszázötven kórustag befogadására és szereplésére nem mindegyik templomunk alkalmas. A domonyi gyülekezet örömmel vállalta idén tavasszal ezt a feladatot.

Rogate vasárnapján a kora délutáni órákban az ünnepi készülődés izgatottsága töltötte be a levegőt a templomunk környékén. A szépen feldíszített templom, az udvaron felállított sátor, a gyülekezeti teremben sürgölődő asszonyok, a hatalmas mennyiségű házi sütemény és a mindenütt felállított padok és asztalok még a kívülállók számára is világossá tették, hogy itt valami nagy dolog készül.

Csak egyvalami szegte a kedvünket: az időjárás. Az utóbbi időben sokszor hallott „már megint esik" mondat jellemezte az egész napot – pontosabban majdnem az egészet. Miután ugyanis az összes jelen levő kórus előadta a műsorát, meghallgattuk az áhítatot, és közölték a közlendőket, a kétórás (egyébként nagyszerűen sikerült) alkalom véget ért. Mi pedig ámulva léptünk ki a templomból, mert az egész napos eső közepette hirtelen kisütött a nap. Ez az égi jel még jobb kedvre derítette az amúgy is örömre hangolt énekkarosokat. Az imádság vasárnapján kézzelfoghatóvá vált számunkra az üzenet: Isten meghallgatja az imádságainkat, és énekeink eljutnak őhozzá.

Egyedül Istené a dicsőség, neki mondunk köszönetet azokért a lelkes gyülekezeti tagokért is, akik segítettek az alkalom és a szeretetvendégség megszervezésében és lebonyolításában.

SÁGHY BALÁZS *lelkész*

Anyák napja Nagyváradon

Május második vasárnapján ünnepeltük meg az édesanyák napját a Nagyváradi Evangélikus Egyházközségben. Az ünnepség két részben zajlott, a délelőtti istentiszteleten a vasárnapi iskolás gyermekek és a konfirmandusok mondtak köszönetet az édesanyáknak és nagymamáknak a naponkénti szeretetért és gondoskodásért, délután pedig az evangélikus óvoda három csoportjába járó gyermekek egy külön istentisztelet keretében tették ugyanezt.

A délelőtti alkalom különleges volt abban, hogy a verses-énekes összeállításba komolyzenei darabok is kerültek, amelyeket az apróságok az év folyamán, fáradságos munkával sajátítottak el. A gyülekezethez tartozó gyermekek közül ugyanis többen látogatják a művészeti líceum zenetagozatát rendes vagy külsős diákként, és ott hangszeres oktatásban részesülnek. Az anyák napi versek és énekek közepette elhangzott ilyenformán *Antonio Vivaldi G-dúr hegedűkoncertjének* első tétele zongorakísérettel, *Bach C-dúr prelúdiuma* zongorán, ismeretlen szerzőtől a *Spanyol románc* gitárral, és *Steibelt Adaggio* című zongoradarabja.

A gyülekezetben nemrég tartott *Varadinum* ünnepség keretében kerültek hozzánk *Balázs István* máramarosi fafaragó művész alkotásai, melyekből kiállítást rendeztünk a templomkertben és a templomban. Két alkotás még mindig ott látható a templomban, melyek üzenetét az anyák napi műsorhoz kapcsolódva tolmácsoltam.

Az ünnepség után a gyerekek nemcsak az édesanyjukat és nagymamájukat, de a templomban lévő valamennyi nőtestvérünket is egy-egy szál pünkösdi rózsával köszöntötték.

A délutáni műsorban az óvodások a tőlük megszokott vidámsággal és tisztaszívűséggel, boldogan mondták el verseiket és jókívánságaikat, majd ők is virággal köszöntötték az ünnepelteket.

CSABAY ÁRPÁD *lelkész*

HÍREK, HIRDETÉSEK

Május 22-én, szombaton 18 órakor, pünkösd vigíliáján ökumenikus vesperás zsoltárénekes istentiszteletet tartunk a Bécsi kapu téri templomban. Magyarul hirdet igét *Johannes Erlbruch,* a német evangélikus gyülekezet lelkésze. Szeretettel hívunk és várunk mindenkit.

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ÖRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcím: 2162 Őrbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

HIRDETÉS

Orgonazenés áhítat lesz a Deák téri evangélikus templomban május 30-án, vasárnap 18 órakor. Orgonál: *Trajtler Gábor.* Műsor: *Dietrich Buxtehude: fiszmoll prelúdium; Johann Gottfried Walther: Jesu, meine Freude (Jézus, boldogságom) – korálvariációk; Johann Sebastian Bach: a-moll prelúdium és fúga; igehirdetés; Kodály Zoltán: Négy epigramma* (Trajtler Gábor orgonaátirata); *Bartók Béla: Az éjszaka zenéje* (Trajtler Gábor orgonaátirata); *Gárdonyi Zoltán: I. orgonaszonáta (Allegro non troppo – Andante – Maestoso).* Igét hirdet: *Gerőfiné dr. Brebovszky Éva* lelkész. A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

A Deák Téri Evangélikus Leánygimnázium összes volt növendéke május 28-án, pénteken 15 óra 30 perckor a templomban, 16 óra 30 perckor a díszteremben találkozót rendez. Igét hirdet: *Sárkány Tiborné Horváth Erzsébet,* 1949-ben érettségizett volt növendék. *Szentföldi utazásaink* címmel *T. Pintér Károly,* az *Evangélikus Élet* főszerkesztője tart előadást.

APRÓHIRDETÉS

Budapest III., Kolosy téren 39 négyzetméteres garzonlakás lelkészcsaládtól bérbe adó. Érdeklődni a 20/824-6401-es számon lehet.

Keresztény, diplomás társkereső. 30/254-0414. *www.prokrisz.hu*

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 23-ától május 30-áig

VASÁRNAP

20.55 / Duna Tv
Don Luigi, a szegények papja (olasz filmdráma, 2007) (88') 1. rész
Don Luigi az ötvenes évektől kezdve a változó világ újabb és újabb szegényeinek, elesettjeinek próbált segítséget nyújtani. Az 50-es években a belga bányákban robotoló olasz vendégmunkásokat, a 60-as, 70-es években Róma külvárosában az egyre sokasodó, nyomorúságos barakklakókat, a 80-as években a drogos és AIDS-es fiatalokat, a 90-es években pedig a különböző ázsiai és afrikai országokból tömegesen érkező bevándorlókat támogatta. Szembeszegül akár az olasz politikai hatalommal, nem is beszélve a jómódúak vagy az átlagemberek előítéleteiről.

HÉTFŐ

8.04 / Kossuth rádió
Reformáció 500
10.00 / Bartók rádió
Hang-fogó. Benne: Bach: 74. kantáta – Wer mich liebet, der wird mein Wort halten
10.04 / Kossuth rádió
Baptista istentisztelet közvetítése Székesfehérvárról. Igét hirdet Révész Lajos lelkipásztor
13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház félórája
14.10 / Duna Tv
Békesség, és minden jót! (magyar dokumentumfilm, 1995) (40')
17.04 / Kossuth rádió
Templom épült pünkösdtől pünkösdig
21.04 / Kossuth rádió
A megfoghatatlanról. Magyar költők a teremtő lélekről

KEDD

5.20 / m1
Hajnali gondolatok
9.45 / PAX
Van egy név minden egyéb név felett: Isten bemutatkozik
Evangélizáció a Pesterzsébeti Evangélikus Egyházközségben
10.45 / m2
Jelenetek a szobrok életéből
A Duna-korzó
14.05 / Kossuth rádió
Arcvonások
Méder Áron vitorlázó
19.35 / Bartók rádió
Puccini: Pillangókisasszony (háromfelvonásos opera)
19.41 / Kossuth rádió
Nálatok laknak-e állatok?
A Kaláka együttes felvételeiből
11.00 / m2
Lélek-tantörténetek
Dr. Bagdy Emőke sorozata

SZERDA

11.10 / m2
Musica Historica. A Lassus énekegyüttes koncertje
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva…”
A református egyház félórája
15.05 / Duna Tv
Kolostorlakók (magyar dokumentumfilm, 2003) (48') 1. rész
16.45 / Duna II. Autonómia
Pilinszky János – Gyerekek és katonák (magyar tévéfilm, 2007) (65')
20.00 / Duna Tv
Mit műveltél? (amerikai vígjáték, 2006) (87')
20.04 / Kossuth rádió
Rádiószínház
Képek a századfordulóról
Tömörkény István írásai
21.30 / Bartók rádió
Hang-fogó. Beethoven: VI. (Pastorale) szimfónia

CSÜTÖRTÖK

10.45 / m2
A magyar írásbeliség története
Az első magyar nyelvű könyvek
13.12 / Bartók rádió
Az Új Budapest Vonósnégyes hangversenye
14.35 / Kossuth rádió
Tér-idő. A világ tetején
16.00 / PAX
Neked szabott fehér ruha: A fölruházott ember
A Zákeus Médiacentrum evangélizációs műsora
16.55 / Filmmúzeum
A boldogság színe (magyar filmdráma, 2003) (86')
21.15 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne: Marc-Antoine Charpentier: Te Deum
21.30 / m1
Gyermekszív (amerikai filmdráma, 1994) (89')

PÉNTEK

11.05 / Kossuth rádió
A Hely (riportműsor)
13.31 / Bartók rádió
Henri de Rohan-Csermak játszik a Mátyás-templom orgonáján
14.00 / Bartók rádió
A hét zeneszerzője: Giacomo Puccini „Ennél a résznél halt meg a Mester”
21.00 / Duna Tv
Oltalmazó ég (angol–olasz filmdráma, 1990) (132')
21.00 / Bartók rádió
Hang-fogó
Carl Heinrich Graun: Jézus halála – passiókantáta
21.30 / m1
Beszterce ostroma (fekete-fehér, magyar játékfilm, 1948) (89')
22.05 / m2
Férfititkok (ausztrál filmdráma, 1999) (96')

SZOMBAT

11.35 / HBO
Zuhanás (indiai–angol–amerikai filmdráma, 2006) (117')
16.23 / Bartók rádió
Legszebb stúdióhangversenyeinkből
Benne: Liszt: Változatok Bach Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen című kantátájának témájára
19.30 / Duna Tv
Az albatrosz repülése (német–új-zélandi játékfilm, 1995) (89')
20.04 / Kossuth rádió
Hat évre ítélték tévedésből
Borenich Péter dokumentumjátéka
20.45 / m1
Az esküvő (amerikai filmdráma, 1998) (108')
13.05 / m2
Az öröklét örök vágya (francia dokumentumfilm, 2008)

VASÁRNAP

10.30 / m1
Református magazin
10.55 / m1
Református ifjúsági műsor
11.30 / m2
Unokáink sem fogják látni
Ráday Mihály városvédő műsora
12.02 / Duna II. Autonómia
Evangélikus istentisztelet közvetítése felvételről Hétfaluból
12.05 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó) (26')
15.05 / Bartók rádió
Musica Sacra (egyházzenei magazin)
21.00 / m1
Kocsis Zoltán születésnapi koncertje
22.00 / Bartók rádió
Johann Christoph Friedrich Bach: Lázár feltámasztása (oratórium)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap
Pál írja: Szüntelenül hálát adunk az Istennek, hogy amikor hallgattátok az Istennek általunk hirdetett igéjét, nem emberi beszédként fogadtátok be, hanem Isten beszédeként, aminthogy valóban az, és annak ereje munkálkodik is bennetek, akik hisztek. 1Thessz 2,13 (Zsolt 119,162; Jn 14,23–27; ApCsel 2,1–18; Zsolt 99) Nem mindegy, hogyan viszonyulunk az igehirdetéshez – akár igehirdetők, akár igehallgatók vagyunk. Ha csupán szép beszédnek, alapos tanításnak, tartalmas mondandónak vagy érzelmekre ható szónoklatnak tartjuk, akkor valamit nagyon félreértünk. Az igehirdetés Isten beszéde. Ő akar szólni az igehirdetőn keresztül. Szentlelke által adja az üzenetet és nyitogatja a szíveket. Ezt ne felejtsük el még akkor sem, ha természetesen fontos az igehirdetőnek és *az igehallgatónak is* becsületesen felkészülnie.

Hétfő
Megszáll téged is az Úr lelke, és más emberré leszel. 1Sám 10,6 (ApCsel 1,8; Mt 16,13–19; 1Kor 12,4–11; Zsolt 81) Sámuel próféta mondja ezt Saulnak, amikor felkeni Izrael királyává. Saul élete megrázó példája annak, micsoda különbséget jelent az ember életében Isten Lelkének jelenléte, illetve hiánya. Vele: győzelem az ellenségen, nélküle: gyűlölet mások iránt. Ha a Szentlélek munkálkodik bennünk, akkor mi is *más* emberré válunk. Más indulat van bennünk, más eszközöket használunk, máshogy kezelünk helyzeteket, más a célunk. Nem tökéletesek vagyunk, hanem mások. Mert a Lélek formál és alakít. Ha azt hangoztatjuk, hogy minket Isten Lelke vezet, de minden változatlan az életünkben, akkor érdemes megvizsgálnunk, tényleg közünk van-e őhozzá.

Kedd
Ne aggódjatok a holnapért, mert a holnap majd aggódik magáért. Mt 6,34 (Zsolt 105,40–42; ApCsel 4,23–31; Zsid 10,1–18) Élj a mának! Ezt a cseppet sem keresztény szellemiségű felszólítást a mai ige alapján mégis megszívlelhetjük. Ne aggodalmaskodj, hanem bízd rá magad mennyei Atyádra, aki gondoskodik rólad! – bátorít Jézus. És ne terheld magad a jövőben várható esetleges problémákkal se; ha majd aktuális lesz, ráérsz Isteneddel együtt keresni a megoldást. Törődj a mával! Tedd meg, amit ma kell megtenned! Szeresd, akit talán holnap már nem lehet! Rendezd Istennel és embertársaddal, amit ma még rendezni tudsz! Bánd meg a bűnt, amelyet régóta meg kellene bánnod! De mindenekelőtt keresd Isten országát és igazságát, akkor a többi ráadásul megadatik…

Szerda
Ha megmarad bennetek az, amit kezdettől fogva hallottatok, akkor megmaradtok ti is a Fiúban és az Atyában. 1Jn 2,24b (Ézs 51,6; ApCsel 8,/9–11/12–25; Zsid 10,19–25) Sokféle hatás ér bennünket nap mint nap. Különféle tanítók környékeznek meg azzal a nem titkolt szándékkal, hogy meggyőzzenek saját – vélt vagy valós – igazságukról. Némelyek „keresztény köntösben” járnak, és a Bibliát is idézgetik, de nem Krisztust, az Isten Fiát és nem a mennyei Atya bűnbocsátó szeretetét hirdetik. Kulcsfontosságú az, hogy megmaradjon bennünk a tiszta ige, és hogy ragaszkodjunk az élet evangéliumához, mert csak így maradhatunk meg a Fiúban és az Atyában.

Csütörtök
Többé nem én élek, hanem Krisztus él bennem. Gal 2,20 (Zsolt 118,17; ApCsel 11,1–18; Zsid 10,26–31) Úr Jézus, bocsáss meg, amiért sokszor csak magamra figyelek. Átadtam neked az életem, megnyitottam előtted a szívem, bízom kereszted erejében és abban, hogy a mennyei Atya – a te véredért – megbocsátja bűneimet. Mégis van, amikor megbotlom, és kegyes cselekedeteimmel foglalkozom. Újíts meg, Uram! Járd át újra jelenléteddel az életem! Vond magadhoz tekintetem! Ámen.

Péntek
Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön a világ általa. Jn 3,17 (Ézs 51,4; ApCsel 11,19–26, Zsid 10,32–39) Isten célja nem gyermekei pusztulása, hanem éppen ennek ellenkezője: üdvösséget, azaz örök életet szán mindenkinek, s ezért adta egyszülött Fiát. Ő a mi Szabadítónk. Aki hisz őbenne, annak van üdvössége. Ez az evangélium – és nem csak mára szól.

Szombat
Az én lelkemet adom belétek, és azt művelem veletek, hogy rendelkezéseim szerint éljetek, törvényeimet megtartsátok és teljesítsétek. Ez 36,27 (Róm 5,5; ApCsel 18,1–11; Zsid 11,1–7) Isten nem csupán új szívet ad, hanem Szentlelkét is, aki cselekvésre késztet: tetteinket az Úr rendelkezéseihez és törvényéhez igazítja. Így mindennapi életünkben, családtagjainkkal való kapcsolatunkban, a munkahelyi helyzetekben és a gyülekezeti közösségben is tetten érhető az, hogy az Úréi vagyunk.

■ Hulej Enikő

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők**: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hétvégi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.